

KANCELARIA SENATU
BIURO INFORMACJI I DOKUMENTACJI
Dział Analiz i Opracowań Tematycznych

Prawo petycji
w wybranych krajach
członkowskich UE i w Rosji

OPRACOWANIA TEMATYCZNE

OT-548

WRZESIEŃ 2008

Spis treści

Wstęp , Danuta Małgorzata Korzeniowska.....	3
AUSTRIA , Artur Dragan	6
BELGIA , Danuta Małgorzata Korzeniowska	12
REPUBLIKA CZESKA , Danuta Małgorzata Korzeniowska	21
FRANCJA , Danuta Małgorzata Korzeniowska.....	26
HISZPANIA , Danuta Małgorzata Korzeniowska	34
LITWA , Szczepan Woronowicz, Danuta Małgorzata Korzeniowska	40
NIEMCY , Artur Dragan	45
WĘGRY , Szczepan Woronowicz,	60
WIELKA BRYTANIA , Anna Semenowicz, Danuta Małgorzata Korzeniowska	63
SZKOCJA	70
ROSJA , Szczepan Woronowicz,	77

Opracowanie:

Artur Dragan
Danuta Małgorzata Korzeniowska
Anna Semenowicz
Robert Stawicki
Szczepan Woronowicz

Biuro Informacji i Dokumentacji Kancelarii Senatu
Dyrektor – Andrzej Dziubecki – tel. 022 694 94 32, fax 022 694 94 28,
e-mail: andrzej.dziubecki@nw.senat.gov.pl
Wicedyrektor – Ewa Nawrocka – tel. 022 694 94 32, e-mail: nawrocka@nw.senat.gov.pl

Wstęp

Petycja jest środkiem, za pomocą którego jednostka (w przypadku petycji indywidualnej) lub grupa osób (w przypadku petycji zbiorowej) zwracają się do władz w celu uzyskania od nich stosownych działań, pożądanym z punktu widzenia zwracającego się do nich podmiotu, niezależnie od tego, czy ma on na względzie interes własny, czy interes ogółu.

Z literatury przedmiotu wynika, że petycja jest formalnym dokumentem pisany, który może zawierać elementy krytyki przedstawionych w nim zjawisk. Może być użyta w celu uchylecia jakiegoś obowiązującego prawa, w celu wniesienia inicjatywy pod głosowanie, w celu odwołania wybranych władz ale również może stanowić formę apelu wspólnoty – grupa osób domagająca się rozwiązania jakiegoś problemu na szczeblu lokalnym może wystosować petycję skierowaną np. do Rady Miejskiej, w celu jej rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. W niektórych krajach petycja jest formą zadawania pytań organom państwa (np. USA).

Stosowana w prawie międzynarodowym petycja indywidualna jest fakultatywnym środkiem stosowanym przez jednostkę w celu domagania się realizacji zagwarantowanych w danej umowie międzynarodowej praw i wypełniania przez państwo, przeciwko któremu jest skierowana, zobowiązań wynikających z tej umowy. Instytucję petycji indywidualnej reguluje Protokół Fakultatywny (Protokół Opcyjny) do Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. Jednostka, która uważa, że stała się ofiarą naruszenia przez państwo, którego jurysdykcji podlega, praw gwarantowanych w Pakcie, może wystąpić z petycją do Komitetu Praw Człowieka ONZ, pod warunkiem wykorzystania wszystkich środków prawnych, dostępnych w kraju i spełnienia innych szczegółowych wymagań.

Typowa pisemna petycja jest podpisana przez wiele osób, co świadczy o poparciu zawartych w niej żądań. W niektórych krajach prawo do składania petycji do członków rządu jest uwarunkowane odrębnymi przepisami. W wielu z nich system prawny opiera się na systemie brytyjskim, w którym prawo składania petycji ma bardzo długą tradycję (*Magna Carta*, oficjalna nazwa – *Magna Carta Libertatum* – angielski dokument prawniczy z 1215 r., który miał wielki wpływ na tworzenie brytyjskiego systemu prawnego, przyp. DMK).

Petycja, której celem jest wniesienie inicjatywy, musi spełniać pewne konkretne kryteria. Aby została uznana za dopuszczalną, tekst proponowanej inicjatywy musi być zgodny z obowiązującym prawem. Zdarza się, że organizacje i instytucje zatrudniają do napisania propozycji tekstu petycji doświadczonych prawników, aby zapewnić swojej inicjatywie, jeśli zostanie przyjęta, odpowiednią jakość pod względem prawnym i skuteczność.

Rodzaje, zakres oraz funkcje petycji są różne w różnych systemach prawnych.

Ustawodawca polski wyróżnia w Konstytucji RP z 1997 r. trzy formy możliwych wystąpień obywatela do władz: petycję, skargę i wniosek. Próba analogicznego podejścia w przedstawionym opracowaniu nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Po pierwsze, petycje i inne formy wystąpień w ramach funkcjonowania tzw. demokracji bezpośredniej nie zostały zdefiniowane w sposób ścisły w dostępnych aktach prawnych krajów, które były przedmiotem analizy, a przynajmniej nie natrafiono na nie, pomimo szeroko zakrojonej kwerendy. Nie można jednak wykluczyć istnienia precyzyjnych definicji wymienionych wyżej form wystąpień, zawartych w innych niż badane aktach prawnych.

Zwraca uwagę austriacki system prawa, w którym pomimo braku ustawy o petycjach, gdzie spodziewano by się definicji wymienionych form wystąpień, ustawodawca wyróżnia i definiuje poza petycją inne formy wystąpień pokrewnych.

Ustawodawca niemiecki wyróżnia petycje, prośby i skargi a wśród petycji – petycje wielokrotne, zbiorcze, masowe i publiczne. Stąd trudności w porównaniu poszczególnych systemów prawnych w tym względzie. Na Węgrzech petycja i skarga są terminami używanymi wymiennie. Jednak napotykać na sformułowanie: „petycja taka zawiera skargę”, zadajemy sobie pytanie, czy to tylko niedbałość tłumaczenia (w wielu dokumentach korzystamy z tłumaczeń oryginalnych tekstów na język angielski lub francuski), czy ustawodawca traktuje petycję jako pojęcie szersze aniżeli skarga.

Na ogół oczekuje się, że tam, gdzie funkcjonuje prawo petycji i jest umocowane w ustawie, powinno się znaleźć definicje pojęć użytych w ustawie. Nie jest to jednak regułą.

W niektórych krajach nie ma wprowadzić ścisłej definicji, ale poprzez typ, sposób i adresata petycji możemy wyciągnąć wniosek, że petycja musi dotyczyć ustawodawstwa, inicjatyw legislacyjnych i jest na ogół wnoszona do parlamentu, rządu i samorządu, natomiast skarga dotyczy spraw kierowanych w większości do innych organów – Rzecznika Praw Obywatelskich, jego odpowiedników i innych instytucji.

W większości analizowanych krajów petycje mogą być wnoszone do wszystkich organów władzy, czasem jednak za pośrednictwem parlamentu.

Zdecydowano przyjąć pewną strukturę opracowania, która pozwoli w sposób w miarę czytelny znaleźć odpowiedź na pytanie o miejsce „instytucji petycji” w analizowanych krajach, zapoznanie się z trybem ich rozpatrywania i sposobu udzielania na nie odpowiedzi. W związku z tym, uznano za wskazane przytoczenie dokładnej treści fragmentów regulaminów dotyczących petycji wraz z ich umiejscowieniem w regulaminie.

W trakcie przeprowadzanej kwerendy zgromadzono i przeanalizowano dane dotyczące prawa petycji we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej.

Dla celów niniejszego opracowania dokonano wyboru, kierując się możliwością dostępu do dokumentów i przepisów prawa, które dawały szerszą odpowiedź na interesujące nas pytania.

Ta niezwykle interesująca tematyka wymaga dalszych studiów w oparciu o informacje, które mamy nadzieję uzyskać bezpośrednio z poszczególnych krajów, w odpowiedzi na precyzyjnie sformułowane pytania.

AUSTRIA

Konstytucja: Federalna ustawa konstytucyjna Republiki Austrii z 1 października 1920 r., zmieniona przez ustawę z dnia 28 czerwca 2002 r. (stan prawny na dzień 1 września 2002r.) – *Konstytucja Austrii*, Wyd. Sejmowe.

W konstytucji Austrii wzmianka o petycji znajduje się w rozdziale poświęconym Adwokaturze Ludowej (jest to trzyosobowe ciało, którego zadaniem jest rozpatrywanie skarg obywateli na niedociągnięcia w funkcjonowaniu administracji państwowej; Adwokatura Ludowa jest traktowana jako austriacki rzecznik praw obywatelskich).

Art. 148a

- (1) Każdy może wnieść skargę do Adwokatury Ludowej, stawiając zarzut niedociągnięć w administracji federacji, łącznie z jej działaniami jako podmiotu prawa prywatnego, jeżeli został tym niedociągnięciem dotknięty i jeżeli nie przysługuje mu środek prawny. Każda skarga jest badana Rady Narodowej. przez Adwokaturę Ludową. Skarżącego powiadamia się o wynikach, jak również o wydanych ewentualnie poleceniach.
- (2) Adwokatura Ludowa jest uprawniona do badania z urzędu przypuszczalnych niedociągnięć w administracji federacji, łącznie z jej działaniami jako podmiotu prawa prywatnego.
- (3) Adwokatura Ludowa współdziała ponadto w załatwianiu kierowanych do Rady Narodowej petycji i inicjatyw obywatelskich. Szczegóły określa ustawa federalna o regulaminie o regulaminie Rady Narodowej.
- (4) Adwokatura Ludowa jest niezawisła w sprawowaniu swojego urzędu

USTAWA:

Nie ma ustawy o petycjach. Patrz art. 148a, ustęp 3 Konstytucji. Obowiązuje ustawa federalna **Definicja pojęcia „petycji”** i innych form oddziaływania obywateli na tworzenie prawa – funkcjonowania demokracji bezpośredniej.

Petycja (*Petition*) – musi dotyczyć ustawodawstwa lub wykonania ustaw, nie jest jednak wymagane poparcie obywateli. Petycja jest składana w odpowiedniej Izbie parlamentu przez jej członka. Tryb pracy w Radzie Narodowej nad petycją jest taki sam jak w przypadku inicjatywy obywatelskiej. W Bundesradzie jest ona przekazywana do zajmujących się daną tematyką komisji branżowych.

Inicjatywa obywatelska (*Bürgerinitiative*) – wniosek przynajmniej 500 obywateli dotyczący ustawodawstwa lub wykonania ustaw. Składany jest w Radzie Narodowej, gdzie trafia do Komisji Petycji i Inicjatyw Obywatelskich. Po zebraniu opinii ministerstw, zainteresowanych instytucji i ekspertów, Komisja przekazuje sprawę do właściwej ze względu na tematykę

inicjatywy obywatelskiej komisji parlamentarnej, która może nadać jej formę inicjatywy ustawodawczej.

Spółeczna inicjatywa ustawodawcza (*Volksbegehren*) – musi dotyczyć sprawy podlegającej regulacji ustawowej i może mieć formę projektu ustawy. Fakt, że jest ona poparta dużą ilością podpisów (100 tysięcy lub po jednej szóstej uprawnionych do głosowania z trzech krajów związkowych), sprawia, że staje się ona obowiązkowo obiektem obrad Rady Narodowej i ma nawet pierwszeństwo podczas ustalania porządku obrad Izby. Ustawodawca nie jest związany treścią społecznej inicjatywy ustawodawczej. Szczegóły reguluje Ustawa o społecznej inicjatywie ustawodawczej (*Volksbegehrensgesetz*).

Plebiscyt (*Volksabstimmung*) – jest to referendum z prawnie wiążącym wynikiem. Odbywa się ono jeszcze w trakcie trwania postępowania ustawodawczego, po zakończeniu prac nad ustawą w parlamencie, a przed jej podpisaniem przez prezydenta. Pytanie referendalne dotyczy tego, czy dana ustawa lub zmiana konstytucji ma wejść w życie. Szczegóły reguluje Ustawa o plebiscycie (*Volksabstimmungsgesetz*).

Konsultacja ludowa (*Volksbefragung*) – ma również charakter referendum, którego wynik nie jest jednak wiążący. Służy zbadaniu stanowiska Austriaków wobec ważnych spraw dotyczących całego kraju, jeszcze zanim podjęte zostaną prace legislacyjne. Decyzję o rozpisaniu konsultacji ludowej podejmuje Rada Narodowa. Wniosek w tej sprawie, obok deputowanych do Rady Narodowej, może złożyć także rząd federalny. Pytanie musi być tak sformułowane, by odpowiedź brzmiała „tak” lub „nie”. Szczegóły reguluje Ustawa o konsultacji ludowej (*Volksbefragungsgesetz*).

PARLAMENT:

Rada Narodowa (Nationalrat) i Rada Federalna (Bundesrat) – (Fragment Regulaminu Rady Narodowej Austrii dotyczący petycji, tłumaczenie robocze A.D.)

Rozdział XVI. Petycje parlamentarne i parlamentarne inicjatywy obywatelskie

Art. 100

- (1) Rada Narodowa zajmuje się sprawami, które wpływają do niej w formie pisemnej, dotyczą spraw związanych z ustawodawstwem federalnym lub wykonywaniem ustaw i
 1. zostały doręczone jako petycje przez członka Rady Narodowej lub
 2. jako inicjatywy obywatelskie (popierane w formie podpisów przez minimum 500 obywateli Austrii, którzy ukończyli 19 lat życia).
- (2) Poparcie dla inicjatywy obywatelskiej następuje poprzez własnoręczne złożenie podpisu wraz z podaniem imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, daty urodzenia i daty złożenia

podpisu. Osoba, która jako pierwsza złoży swój podpis (inicjator) musi być zarejestrowana w spisie wyborców.

(3) Inicjatywa obywatelska powinna zostać dostarczona do parlamentu przez jej inicjatora, który jest zobowiązany do podania swojego adresu zamieszkania. Kancelaria Parlamentu ma obowiązek sprawdzić, czy osoba ta figuruje w spisie wyborców. Przewodniczący Rady Narodowej może zarządzić sprawdzenie spełniania wymogów formalnych przez sygnatariuszy petycji, określając kryteria tej kontroli.

(4) Przewodniczący Rady Narodowej przekazuje petycje i inicjatywy obywatelskie spełniające wymagania określone w ust. 1-3 Komisji ds. Petycji i Inicjatyw Obywatelskich. Przy tej okazji deputowany do Rady Narodowej, który wniósł petycję, może zasugerować Komisji ds. Petycji i Inicjatyw Obywatelskich przekazanie jej innej komisji Rady Narodowej.

(5) Petycje i inicjatywy obywatelskie są przechowywane do wglądu w Kancelarii Parlamentu, a ich kopie są przekazywane członkom i zastępcom członków komisji zajmujących się nimi. Przewodniczący Rady Narodowej może w uzgodnieniu z prezydium Izby zrezygnować z powielania całości materiału ze względu na oszczędne gospodarowanie. Może on również zdecydować o przekazaniu tych materiałów wszystkim deputowanym Rady Narodowej.

Art. 100a

Komisja ds. Petycji i Inicjatyw Obywatelskich powstaje i pracuje na takich samych zasadach jak pozostałe komisje Rady Narodowej oraz publikuje odpowiednie sprawozdania ze swoich prac.

Art. 100b

(1) Na każdym posiedzeniu Komisji ds. Petycji i Inicjatyw Obywatelskich odbywa się omówienie spraw, które wpłynęły. Komisja może:

1. zdecydować o:

- uznaniu, że sprawa nie nadaje się do dalszego rozpatrywania,
- przekazaniu sprawy Adwokaturze Ludowej do dalszego rozpatrywania,
- zaproponowaniu Przewodniczącemu Rady Narodowej przekazania sprawy do wskazanej komisji

2. podjąć uchwałę zgodnie z art. 100b ust. 2 lub art. 40 Regulaminu [wysłuchanie inicjatora lub rzeczoznawców – przyp. tłum.].

W przypadkach określonych w punktach 1. i 2. Komisja ma obowiązek powiadomić Radę Narodową (zgodnie z art. 100c ust. 3.3).

(2) Podczas wstępnej fazy prac nad petycją lub inicjatywą obywatelską Komisja może:

1. wystąpić z wnioskiem o przedstawienie stanowiska rządu federalnego lub jego członków (oficjalnie występuje o to Przewodniczący Izby) i wyznaczyć termin dostarczenia tego stanowiska,
2. ustalić czy i ewentualnie w którym miejscu porządku obrad może brać udział inicjator petycji, przedstawiciele Adwokatury Ludowej i przedstawiciele rządu federalnego z możliwością zabrania głosu w debacie.

Art. 100c

(1) Po zakończeniu pierwszej fazy zajmowania się daną petycją lub inicjatywą obywatelską Komisja może poprosić Przewodniczącego Izby o przekazanie danej sprawy innej komisji Rady Narodowej, załączając dotychczasowe ustalenia Komisji.

(2) Odnośnie informacji kierowanej przez Komisję do Rady Narodowej Komisja może uchwalić, że przedstawi oddzielnie każdą petycję lub inicjatywę obywatelską, którymi się zajmuje bądź jedną zbiorczą informację o kilku petycjach lub inicjatywach obywatelskich.

(3) Informacja ta musi zawierać wniosek do Rady Narodowej o:

1. skierowaniu sprawy do rządu federalnego lub do któregoś z jego ministrów,
2. skierowaniu sprawy do Adwokatury Ludowej do dalszych prac,
3. zakończeniu prac nad daną sprawą po zapoznaniu się z nią przez Radę Narodową.

Podczas obrad plenarnych Rady Narodowej obowiązują ogólne zasady pracy nad sprawozdaniem komisji z zastrzeżeniem niemożności składania wniosków zmieniających lub uzupełniających sprawozdanie Komisji ds. Petycji i Inicjatyw Obywatelskich.

Art. 100d

Kancelaria Parlamentu ma obowiązek udzielenia informacji na temat wymogów formalnych, które musi spełniać petycja bądź inicjatywa obywatelska. Jest ona także zobowiązana do informowania inicjatora petycji o stanie postępowania parlamentarnego w tej sprawie oraz do powiadomienia go o jej ostatecznym załatwieniu.

OPIS:

Każdy obywatel Austrii może zwrócić się do **Adwokatury Ludowej** (*Volksanwaltschaft*) ze skargą na nieprawidłowe działanie administracji federalnej, jeśli dana sprawa go dotyczy i wyczerpał lub zostały mu decyzją administracyjną odebrane środki prawne mogące pomóc mu w dochodzeniu swoich racji. Wszystkie organy federacji, krajów związkowych i samorządu są zobowiązane do udzielenia pomocy Adwokataturze Ludowej w wykonywaniu jej zadań.

Petycje składane w parlamencie muszą dotyczyć spraw ustawodawstwa lub wykonywania ustaw. Petycje dotyczące spraw indywidualnych należy składać w urzędach administracji państwowej.

Rozdział XVI regulaminu Rady Narodowej nosi nazwę „Petycje parlamentarne i parlamentarne inicjatywy obywatelskie”. Określa on szczegółowo sposób postępowania z petycjami kierowanymi do parlamentu.

Na stronie internetowej Parlamentu Austrii znajduje się zakładka „Parlament i partycypacja obywateli”, na której można znaleźć dokładne informacje o składaniu petycji. Kancelaria Parlamentu (*Parlamentsdirektion*) ma obowiązek udzielenia informacji na temat wymogów formalnych, które musi spełniać petycja. Jest ona także zobowiązana do informowania inicjatora petycji o stanie postępowania parlamentarnego w danej sprawie oraz do poinformowania go o jej ostatecznym załatwieniu.

Petycja wnoszona do parlamentu musi spełnić trzy warunki:

- mieć formę pisemną,
- dotyczyć spraw będących w kompetencjach ustawodawczych bądź wykonawczych federacji (np. rzemiosło, prawo komunikacyjne, prawo wodne), a nie w kompetencjach krajów związkowych bądź samorządów (np. prawo budowlane, myślistwo, rybołówstwo),
- musi być wniesiona do danej Izby przez jej deputowanego.

Petycje, rozpatrywane w trybie parlamentarnym w Radzie Narodowej (*Nationalrat*) lub w Radzie Federalnej (*Bundesrat*), są podaniami członków danej Izby. U źródła tych podań deputowanych mogą leżeć sprawy zgłoszone przez obywateli, którym nie udało się zdobyć odpowiedniego poparcia dla inicjatywy obywatelskiej.

Złożona do Rady Narodowej petycja trafia do Komisji Petycji i Inicjatyw Obywatelskich, która decyduje, czy sprawa dotyczy jej kompetencji i czy nadaje się do dalszego zajmowania się nią. Może przekazać sprawę rządowi lub Adwokaturze Ludowej bądź zajmować się nią sama. Może wystąpić z wnioskiem o przedstawienie stanowiska rządu federalnego w danej sprawie oraz zaprosić na posiedzenie inicjatora petycji, przedstawiciela rządu federalnego i Adwokatury Ludowej. Komisja sporządza informację dla Rady Narodowej z przebiegu prac nad petycjami, którymi się zajmuje. Sprawozdania Komisji ds. Petycji są traktowane na posiedzeniu plenarnym Izby tak samo jak sprawozdania innych komisji.

Petycje do Rady Federacji nie są z reguły odczytywane ani rozprawdane wśród członków Izby w formie drukowanej, a jedynie zostają wyłożone dla członków Rady Federalnej do wglądu w Kancelarii Parlamentu. Petycją zajmują się komisje branżowe. W

ciągu 6 miesięcy komisje te mają obowiązek sporządzić sprawozdanie w tej sprawie. Jeśli tak się nie stanie, sprawa zostaje przekazana przez przewodniczącego Izby rządowi federalnemu.

Posiedzenia Komisji Petycji i Inicjatyw Obywatelskich austriackiej Rady Narodowej, tak jak i pozostałych komisji parlamentarnych, nie są dostępne dla publiczności. Działalność Komisji można jednak śledzić dzięki obszernym sprawozdaniom z jej posiedzeń przygotowywanym każdorazowo przez Służbę Prasową parlamentu. Normą stało się też umieszczanie petycji na internetowej stronie Komisji i dołączanie do nich odpowiedzi nadchodzących od rządu lub innych instytucji.

Obywatel Austrii, jak każdy obywatel krajów członkowskich UE może wnieść petycję do Parlamentu Europejskiego.

Każdy obywatel państwa będącego członkiem Unii Europejskiej może złożyć skargę na funkcjonowanie instytucji unijnych do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie:

1. Strony internetowe Parlamentu Austrii (regulamin)
2. Wikipedia
3. Konstytucja Austrii, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa, 2004

BELGIA

KONSTYTUCJA:

Ustawa Zasadnicza (Konstytucja Belgii) – Tekst jednolity z 14 lutego 1994 r. – *Konstytucja Belgii*, Wyd. Sejmowe.

Część II

Belgowie i ich prawa

Art. 28

Każdy ma prawo zwracania się do władz publicznych z petycjami podpisanymi przez jedną lub więcej osób.

Jedynie władze oficjalnie ustanowione mogą korzystać z prawa zwracania się z petycjami w imieniu zbiorowości.

Część III

O władzach

Art. 57.

Zakazane jest osobiste przedstawianie petycji w którejkolwiek z Izb.

Każda z Izb ma prawo skierować do ministra otrzymane petycje. Ministrowie zobowiązani są do udzielenia odpowiedzi na żądanie Izb.

USTAWA - Nie ma odrębnej ustawy o petycjach

DEFINICJA pojęcia „petycja” – używane w literaturze przedmiotu wymiennie pojęcie „petycja”, „skarga”, „zażalenie” nie zostało precyzyjnie zdefiniowane.

PARLAMENT:

Regulamin Izby Reprezentantów – tłumaczenie robocze (D.M.K.)

Część III

Rozdział IV Petycje i pytania do Kolegium Mediatorów Federalnych

Art. 142

Petycje powinny być kierowane do Przewodniczącego Izby w formie pisemnej.

Nie mogą być dostarczone osobiście ani przez delegację osób.

Tu następuje powołanie art. 28 i art. 57 Konstytucji – tekst wyżej

Każda petycja musi być opatrzona podpisem składającego petycję, zawierać czytelne dane osobowe – imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania.

Tylko ustanowione władze oficjalne mogą kierować petycje w imieniu zbiorowości.

Analiza podsumowująca petycje skierowane do Izby jest włączona do stenogramu (*Compte rendu integral*), po ostatnim posiedzeniu.

Przewodniczący Izby przesyła petycje Komisji Petycji lub innej komisji, właściwej, ze względu na temat petycji lub decyduje o jej złożeniu w Gabinetie Politycznym Izby (Bureau de la Chambre).

Komisja Petycji składa się z 17 członków mianowanych przez Izbę na podstawie artykułów 157 i 158 Regulaminu. Zastępcy są mianowani na podstawie art. 22.

Komisja mianuje spośród swojego składu przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących.

Komisja Petycji ustala swój własny regulamin wewnętrzny, sposób funkcjonowania komisji a w szczególności sposób rozpatrywania petycji. Regulamin wewnętrzny Komisji Petycji jest zamieszczony w aneksie do Regulaminu. (omówiony oddzielnie).

Art. 143

1. W zależności od przypadku, Komisja Petycji podejmuje, w uproszczeniu, następujące decyzje:

1) przesyła petycję

- właściwemu ministrowi, w celu uzyskania pisemnych wyjaśnień;
- Kolegium Mediatorów Federalnych w celu rozpatrzenia żądań w zastosowaniu Ustawy o mediatorach federalnych;
- właściwej komisji ze względu na tematykę petycji

2) składa petycję w Gabinetie Politycznym Izby

3) umarza petycję.

Jeśli petycja została przesłana właściwemu ministrowi, powinien on w terminie sześciotygodniowym, lub każdym innym, wyznaczonym przez Komisję Petycji dostarczyć wyjaśnienie na piśmie. Jeśli minister nie przekazał odpowiedzi Przewodniczącemu Izby w przewidzianym terminie, Komisja może wezwać ministra, zgodnie z przepisami art. 26 no 6 i art. 30.

Jeśli petycja została przesłana do rozpatrzenia przez Kolegium Mediatorów Federalnych, kolegium informuje Komisję regularnie i w formie pisemnej o podjętym postępowaniu. Kolegium przesyła Komisji bez zwłoki i w formie pisemnej umotywowaną decyzję o nierozpatrywaniu zażalenia. Komisja może podjąć w każdej chwili decyzję o wysłuchaniu mediatora federalnego.

Jeśli petycja została przesłana do innej komisji parlamentarnej, zgodnie z art. 142., ustęp 6 lub w zastosowaniu ustępu no 1, myślnik 3 obecnego artykułu, właściwa komisja informuje Komisję Petycji o podjętych krokach regularnie, w formie pisemnej.

Jeśli petycja została złożona w Gabinetcie Politycznym Izby, w zastosowaniu art. 142, ustęp 6 (...), Sekretarz Izby informuje regularnie i w formie pisemnej Komisję Petycji o podejmowanych działaniach.

2. Biuletyn kwartalny, zawierający analizę petycji i informacje o podjętych decyzjach jest przekazywany członkom Izby.
3. W ciągu ośmiu dni od otrzymania biuletynu, każdy członek Izby może poprosić o sporządzenie oddzielnego raportu na temat konkretnej petycji. Prośba ta jest przekazywana Konferencji Przewodniczących (odpowiednik Prezydium Izby – przyp. D.M.K.), która decyduje o jej dopuszczalności.
Po tym terminie lub w przypadku odmowy Konferencji Przewodniczących, decyzje Komisji Petycji są ostateczne.
4. Komisja Petycji, sporządza każdego roku raport dla Izby z przebiegu rocznych prac i przy tej okazji może formułować zalecenia. Może ona poza tym, sporządzać raporty kwartalne, jeśli uzna, że są użyteczne.

Art. 144.

Komisja Petycji jest zobowiązana w sprawach dot. Kolegium Mediatorów Federalnych do:

- a) Sporządzenia raportu, po ewentualnym uzyskaniu opinii innych komisji, na temat propozycji pytań skierowanych przez Izbę do Kolegium Mediatorów Federalnych, w celu zbadania funkcjonowania administracyjnych służb federalnych.
- b) Sporządzenia raportu na temat raportu rocznego i raportów pośrednich (np. kwartalnych), opracowanych przez Kolegium Mediatorów Federalnych lub do przesłania tych raportów bądź ich fragmentów komisjom stałym, które z kolei sporządzają raport dla Izby po ewentualnym wysłuchaniu mediatorów federalnych.
- c) Wysłuchania mediatorów federalnych na prośbę Izby. Komisja może wysłuchać przedstawicieli Kolegium Mediatorów Federalnych w każdej chwili na prośbę swego szefa lub na ich prośbę.
- d) Sporządzenia raportu nt. regulaminu wewnętrznego Kolegium i jego modyfikacji, który określa sposoby traktowania skarg i który musi być przyjęty przez Izbę.

Raporty roczne i pośrednie Kolegium Mediatorów Federalnych są adresowane do Izby. Są upublicznione przez Komisję Petycji po ich zaprezentowaniu przez Kolegium.

Raporty Komisji, o których mowa w pierwszym ustępie, w b) i art. 143, no4 mogą być opublikowane jako jeden raport roczny lub kwartalny.

ANEKS DO REGULAMINU:

PETYCJE

Regulamin wewnętrzny Komisji Petycji, utworzony na podstawie art. 142, ustęp 9 Regulaminu Izby, Przyjęty przez Komisję 20 grudnia 2000 r.

ROZDZIAŁ I

PETYCJE

(Realizacja przepisów art. 143 Regulaminu)

- 1.1. Po przesłaniu petycji przez Przewodniczącego Izby do Komisji, komisja wysyła zgłaszającemu petycję potwierdzenie otrzymania.
Aby petycja była dopuszczalna musi spełniać następujące warunki co do treści i formy:
 - a) Zgłaszający petycję powinien wpisać czytelnie imię, nazwisko i adres oraz dołączyć umotywowane uzasadnienie swojej skargi (zażalenia).
 - b) Petycja powinna w całości lub przynajmniej w części dotyczyć kompetencji federalnych.
- 1.2. Członkowie Komisji Petycji mogą konsultować każdą petycję z sekretariatem komisji przez okres minimum jednego tygodnia przed posiedzeniem komisji, która będzie obradować na jej temat.
- 1.3. Na przynajmniej 5 pełnych dni przed posiedzeniem komisji, jej przewodniczący przedstawia członkom komisji analizę podsumowującą petycji złożonych w komisji.
- 1.4. Każda petycja jest prezentowana i badana oddzielnie, natomiast petycje dotyczące tej samej sprawy powinny być rozpatrywane łącznie.
- 1.5. Komisja działa zgodnie z przepisami art. 143, no1 Regulaminu.
- 1.6. Jeśli petycja została przesłana właściwemu ministrowi w celu dostarczenia przez niego wyjaśnień (pisemnych) to:
 - a) Wyjaśnienia pisemne dostarczone przez ministra są przedstawione komisji, która bada je i podejmuje decyzję o ewentualnym zamknięciu procesu badania petycji.
 - b) Jeśli Komisja uzna, że wyjaśnienia złożone przez ministra nie są wystarczające, może zdecydować o pogłębionym badaniu petycji. W tym celu ma prawo:
 - prosić ministra o dodatkowe wyjaśnienia;
 - wysłuchać ministra lub jego przedstawiciela;
 - odesłać petycję wraz z wyjaśnieniami pisemnymi ministra do komisji stałej;
 - wziąć pod uwagę opinię osób zdolnych do złożenia wyjaśnień
 - sporządzić oddzielny raport dla danej petycji;
 - sformułować zalecenia w ramach raportu rocznego.

- c) Jeśli po upływie dwóch miesięcy, minister nie dostarczył żądanych wyjaśnień na piśmie, przewodniczący Komisji Petycji przesyła przypomnienie i wyznacza nowy termin.
- d) W przypadku braku odpowiedzi w nowym terminie, komisja może zdecydować o wysłuchaniu ministra lub jego przedstawiciela.

1.7. Jeśli petycja została skierowana do Kolegium Mediatorów Federalnych, informacje od niego uzyskane są przekazywane członkom komisji, która może zdecydować o wysłuchaniu mediatorów federalnych, zgodnie z art. 143, ustęp 1, rząd 3.

Po zapoznaniu się z odpowiedzią, Komisja może rozpocząć działania zgodnie z procedurą opisaną w punkcie 1.6.

W przypadku braku odpowiedzi, komisja może podjąć działania zgodnie z procedurą opisaną w punkcie 1.6.

- 1.8. Jeśli petycja jest przesłana do innej komisji, podjęte przez nią działania są przedstawiane Komisji Petycji; jeśli Przewodniczący Komisji Petycji nie jest informowany przez okres dwóch miesięcy o podejmowanych działaniach lub, jeśli odpowiedź jest niewystarczająca, Komisja Petycji może działać zgodnie z procedurą opisaną w 1.6.
- 1.9. Przewodniczący informuje składającego petycję o decyzjach podjętych przez Komisję i na wniosek komisji udostępnia mu wyjaśnienia.
- 1.10. W każdym kwartale lub po zakończeniu posiedzenia, na którym były rozpatrywane petycje jest publikowany biuletyn zawierający zwięzłą analizę petycji oraz decyzje podjęte przez Komisję Petycji. Biuletyn ten jest, zgodnie z art. 143, no 2 przekazywany członkom Izby.
- 1.11. Komisja dysponuje wykazem, umożliwiającym śledzenie procesu rozpatrywania petycji. Wykaz ten zawiera podstawowe elementy identyfikujące petycje (numer rejestracyjny, cel, nazwisko zgłaszającego petycję, nazwisko pierwszego sygnatariusza każdej wersji językowej, liczbę podpisów) jak również datę rozpatrywania petycji przez komisję, decyzję przez nią podjętą, termin, w jakim zareagowali na petycję adresaci petycji, datę i charakter przyjętych zaleceń lub planowanych do przyjęcia do poza wyznaczonym terminem.
- 1.12. Roczny raport Komisji Petycji (art.143, no 4) dostarcza informacji o działaniach komisji oraz zawiera zalecenia sformułowane przez komisję we wnioskach na temat jednej lub większej liczby petycji.

ROZDZIAŁ II

KOLEGIUM MEDIATORÓW FEDERALNYCH

(Realizacja przepisu art. 144 Regulaminu)

2.1. Izba powierza Kolegium Mediatorów Federalnych. badanie funkcjonowania służb administracji federalnej.

2.2. Analiza raportu rocznego Kolegium Mediatorów Federalnych.

- a) Po opublikowaniu przez Kolegium Mediatorów Federalnych raportu rocznego, Komisja Petycji przeprowadza analizę raportu i wysłuchuje mediatorów.
- b) Podczas badania rocznego raportu Kolegium, Komisja Petycji dyskutuje i rozstrzyga oddzielnie każde zalecenie, w celu sporządzenia własnego raportu.
- c) Raport Komisji zawiera zalecenia, wynikające z obserwacji przedstawionych przez Kolegium wniosków.
- d) Zalecenia te są przekazywane członkom Izby całościowo i każdemu z właściwych (kompetentnych) ministrów w zależności od zagadnienia, którego dotyczą.

2.3. Konsekwencje przyjętych przez Komisję zaleceń.

- a) Wykaz pozwalający śledzić rozwój postępowania w sprawach poszczególnych zaleceń jest do dyspozycji komisji w październiku i kwietniu. Zawiera on podstawowe elementy identyfikujące zalecenie, datę przyjęcia przez Komisję Petycji, jak również, prośby wyjaśnień pisemnych i ustnych, zgodnie z punktem 2.3 b.
- c) Jeśli zalecenie przyjęte przez Komisję Petycji nie ma dalszego biegu lub komisja uzna, że dalsze rozważanie przez ministra i/lub przez odpowiednią administrację jest niewystarczające,
 - po upływie roku lub więcej od przyjęcia jego przez komisję, może ona zdecydować o wystosowaniu żądania wyjaśnień na piśmie od właściwego ministra
 - po upływie dwóch lat od chwili przyjęcia zalecenia przez Komisję, może ona podjąć decyzję o wysłuchaniu ministra i/lub członków administracji, której zalecenia dotyczą.

2.4. Raporty pośrednie Kolegium Mediatorów Federalnych

- a) Raporty pośrednie powinny być opracowane z inicjatywy własnej przez Kolegium mediatorów federalnych, zgodnie z art. 15, ustęp 1 Ustawy z 22 marca 1995 r., powołującej mediatorów federalnych.
- b) Raporty pośrednie są traktowane w sposób przewidziany w punktach 2.2.b, 2.2.c i 2.2.d.

PARLAMENT: Regulamin Senatu

DZIAŁ I

ROZDZIAŁ VIII Posiedzenie plenarne

Art. 33.

Na początku posiedzenia, Przewodniczący Senatu przedstawia komunikaty, informacje, listy i inne przesyłki skierowane do Senatu, z wyjątkiem listów anonimowych i obraźliwych.

Przedstawia podsumowanie petycji skierowanych do Senatu.

DZIAŁ III

Funkcja Kontrolna i Informacyjna

ROZDZIAŁ III Petycje

Art.75.

1. Nikt osobiście ani na głos nie przedstawia petycji Senatowi. Powinny one być złożone na piśmie Przewodniczącemu Izby.
2. Petycje są przesyłane komisji właściwej do ich rozpatrzenia lub komisji właściwej do rozpatrywania projektów legislacyjnych, których petycja dotyczy. Senatorowie mogą zapoznać się z petycjami
3. Komisja właściwa do rozpatrzenia petycji rozpatruje petycje przesłane jej przez Senat. Sporządza raport na temat tych, które uzna za użyteczne lub tych, które wskaże Prezydium.
4. Analiza każdej petycji, którą rozpatrywała komisja oraz wnioski komisji dotyczące petycji są publikowane w Biuletynie i rozpowszechniane.

OPIS:

Procedura składania petycji w Królestwie Belgii jest szczegółowo opisana w regulaminach Izby. Petycje obywateli są kierowane, jeśli to konieczne do rządu i samorządu przez parlament.

W parlamencie funkcjonuje Komisja Petycji, której regulamin wewnętrzny jest zawarty w aneksie do regulaminu Izby. Petycje przesyła Komisji Przewodniczący Izby. Komisja odpowiada za ich rozpatrzenie lub skierowanie do rozpatrzenia innym właściwym i kompetentnym organom państwa.

Od 14 VII 1993 r. Belgia jest państwem federalnym, w którego skład wchodzi trzy regiony: Flandria, Walonia i region stołeczny - Bruksela. Regiony mają własne organa władzy ustawodawczej /Rady Regionalne/ oraz szeroką autonomię w zakresie władzy wykonawczej. Opisana procedura składania petycji dotyczy regionu stołecznego – Brukseli.

e-PETYCJE

Coraz częściej występuje możliwość składania petycji w formie elektronicznej. Są to tzw. e-petycje (e-petitions). Parlamenti lub rządy otwierają na swoich portalach zakładkę

PETYCJE. Taka forma składania petycji daje większe szanse, w przypadku petycji zbiorowych na zapoznanie z jej treścią większej liczby osób i zdobycie większej liczby podpisów.

Poza portalami oficjalnych instytucji, możliwość składania petycji w formie elektronicznej oferują różne organizacje pozarządowe.

W Belgii znany jest portal pod nazwą: Mesopinions (moje opinie)

<http://www.mesopinions.com/petition-pays-belgique-be-1.html>

MEDIATOR FEDERALNY – OMBUDSMAN

Niezależny organ do prowadzenia mediacji między administracją a obywatelem.

Instytucja Mediatora Federalnego została utworzona na mocy ustawy z 22 marca 1995 roku (22 MARS 1995. - Loi instaurant des médiateurs fédéraux).

Instytucja mediatora jest obsługiwana przez dwóch mediatorów (Ombudsmanów) – jednego francuskojęzycznego i drugiego holenderskojęzycznego oraz zaplecza w postaci biura.

Główną misją mediatora jest badanie skarg indywidualnych, dotyczących aktów prawnych lub funkcjonowania administracji federalnej. Mediator Analizuje konflikt, proponuje rozwiązania, najkrócej mówiąc stara się doprowadzić do pogodzenia stron - wnoszącego skargę z administracją.

Kontrola funkcjonowania administracji

Gdy istnieje podejrzenie złego funkcjonowania administracji, Mediator Federalny, może, na prośbę Izby Reprezentantów – przeprowadzić śledztwo (audyt). Sporządza raport i przedstawia go Parlamentowi.

Formułowanie zaleceń

Mediator federalny może sformułować zalecenia na podstawie wniosków wyciągniętych przy okazji rozpatrywania skarg indywidualnych i audytów. W zależności od przypadku, są one adresowane do Parlamentu, do administracji, której to dotyczy lub kompetentnego ministra.

Każdego roku Mediator Federalny składa raport Parlamentowi na temat stwierdzonych uchybień w pracy administracji federalnej, na temat poczynionych postępów i możliwej poprawie sytuacji.

Na podstawie:

1. Strona internetowa Parlamentu Belgii - Sejm i Senat:
Parliament <http://www.fed-parl.be>
Chamber of Deputies <http://www.dekamer.be>, <http://www.lachambre.be>
Senate <http://www.senate.be>

2. Regulaminy Izb – ze strony internetowej parlamentu
3. Rządowa strona internetowa
4. Strona e-petitions

REPUBLIKA CZESKA (CZECHY)

KONSTYTUCJA – brak zapisu dotyczącego petycji.

USTAWA:

W Republice Czeskiej prawo petycji jest regulowane ustawą The right to Petition Act N.85/1990 (tyt. Oryginału: *Zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, Stav k 9. 10. 2007*).

Ustawa ta obowiązywała w Czechosłowacji. Obecnie obowiązuje w Republice Czeskiej i w Słowacji – stan prawny na październik 2007 r. Z ustawy tej wynika, że:

„Każdy ma prawo sam lub razem z innymi zwrócić się do państwowych organów z prośbami, propozycjami i skargami w sprawach publicznego lub innego wspólnego interesu, które należą do kompetencji tych organów (dalej „petycje”)”.

Nikt nie może być pozbawiony prawa petycji i nie może być pociągany do odpowiedzialności.

Sposób przyjmowania, rozpatrywania petycji w poszczególnych organach władzy określają wewnętrzne przepisy, regulaminy tych organów.

DEFINICJA pojęcia „petycja“:

W ustawie pojęcie „petycji“ nie jest zdefiniowane, a w innych źródłach prawniczych : Petycja *petícia* jest to pisemne podanie zawierające prośbę lub skargę, skierowane przez obywatela do rządu, głowy państwa, parlamentu i innych władz przedstawicielskich.

Wprawdzie ustawodawca wyróżnia trzy różne formy zwracania się organów państwowych ale w tekście ustawy

PARLAMENT

Regulamin (tłumaczenie robocze D.M.K.)

Regulamin Izby Deputowanych – Ustawa No. 90/1995, stan prawny na 2006 r.

W części 6 Regulaminu Izby Deputowanych Republiki Czeskiej, pt. Organy Izby Deputowanych, w § 32 znajduje się informacja o powołanych przez Izbę komisjach, w tym, Komisji Petycji.

Pojęcie „petycja” jest użyte w części 7 Regulaminu pt. Przedmiot debaty i Posiedzenie Izby Deputowanych. § 63 zawiera informację o możliwości przedstawiania petycji przez każdego deputowanego, dotyczących przedmiotu debaty. Wyróżnia się następujące rodzaje „petycji”: petycja odraczająca, odrzucająca, petycja przekazująca do innego organu Izby, petycja dotycząca rozpatrywania wersji przedstawionych projektów, petycja dot. poprawek, petycja warunkowa, petycja o skreślenie części projektu (rozdział, artykułu etc.) – Z lektury tej części regulaminu wynika, że w tłumaczeniu angielskim użyto słowo *petition* w oryginale

czeskim – *návrh* (*návrhy*, *l.mn.*), co oznacza – wniosek, propozycja. Składanie tego typu „petycji” przysługuje wyłącznie deputowanym.

W części 17 dotyczącej składania petycji przez obywateli użyto w tekście angielskim słowa *petitions* a w czeskim *petice* (*petici*, *l.poj.*) (przyp. D.M.K.)

Część 17

Petycje i inne wnioski składane przez obywateli

§ 113 Petycje

- (1) Wszystkie petycje adresowane do Izby Deputowanych lub jej organów i funkcjonariuszy powinny być przekazane Komisji Petycji. Komisja Petycji ocenia, czy spełniają one warunki sprecyzowane w *Ustawie prawo petycji*. Kopia każdej petycji jest przekazywana organowi Izby, kompetentnemu do jej rozpatrzenia.
- (2) Kompetentny organ Izby Deputowanych może zdecydować o zwróceniu się z dodatkowym pytaniem do autora petycji lub przedstawiciela Komisji Petycji prezentującego petycję oraz o przedstawienia jej treści członkowi odpowiedniego gabinetu (rząd), innym władzom administracyjnym lub przedstawicielowi jednostki samorządu terytorialnego.
- (3) Po zakończeniu wyżej wymienionej procedury, kompetentny organ Izby Deputowanych informuje osobę / podmiot składający petycję o podjętej decyzji. Kompetentny organ sporządza opinię dotyczącą petycji i sposobu jej rozpatrzenia, którą przesyła Komisji Petycji.
- (4) Komisja petycji sporządza raport dla Izby na temat wszystkich otrzymanych petycji i sposobu ich rozpatrzenia. Każdy raport sporządzony przez Komisję Petycji powinien zawierać informacje o: autorze petycji, terminie jej dostarczenia, tematyki, której dotyczy, kiedy była dyskutowana i rozpatrzona. O ile Izba nie postanowi inaczej, Komisja przedstawia swój raport w pierwszej połowie roku, przed 15 sierpnia tego samego roku i w drugiej połowie roku, najpóźniej do 15 lutego roku następnego.
- (5) Izba Deputowanych może zażądać w każdej chwili przedstawienia bieżącego raportu na temat treści i trybu rozpatrywania wszystkich przedstawionych petycji.

§ 114 Inne wnioski składane przez obywateli

Wszelkie propozycje (wnioski), które nie zostały zakwalifikowane przez Komisję Petycji jako petycje są przesyłane do Kancelarii Izby Deputowanych. Kancelaria przekazuje

je indywidualnie kompetentnym komitetom lub komisjom¹, odpowiednim władzom lub instytucjom. Autor (autorzy) poszczególnych wniosków są zawsze informowani o sposobie ich rozpatrzenia lub o decyzji przesłania ich do rozpatrzenia innym organom.

SENAT:

Senat Republiki Czeskiej powierzył obowiązek rozpatrywania petycji Komitetowi Edukacji, Nauki, Kultury, Praw Człowieka i Petycji. Komitet ocenia, czy petycje spełniają wymagania sformułowane w ustawie. Komitet przedstawia Senatowi raport o przyjętych (zarejestrowanych) petycjach, ich treści i sposobie rozpatrzenia. Raport powinien zawierać informacje o autorze petycji, terminie jej dostarczenia, czego dotyczy oraz tego kto, kiedy i w jaki sposób ją rozpatrywał. Jeśli Izba nie postanowi inaczej, Komitet przedstawia raport z poprzedniego roku najpóźniej do 15 lutego następnego roku.

Rozpatrywanie petycji podpisanej przez więcej niż 10 tys. osób, po przeanalizowaniu jej przez kompetentny organ Senatu, jest włączone do porządku najbliższego posiedzenia Izby.

Część 4 Organy Senatu

Komisje Senatu

Art. 36

(3) Senat określa, która Komisja lub Komisje są odpowiedzialne za rozpatrywanie projektów aktów legislacyjnych i wiążących działań organów UE, która komisja jest odpowiedzialna za rozpatrywanie petycji.

Część 20

Petycje i inne przedłożenia obywateli

Art. 142

- (1) Petycje kierowane do Senatu, jego organów i urzędników powinny być przekazane właściwej Komisji zobowiązanej do ich rozpatrzenia. Komisja sprawdza, czy petycja spełnia warunki określone w ustawie. Jeśli komisja nie czuje się kompetentna do rozwiązania sprawy przedstawionej w petycji, kopię petycji przesyła do właściwego, ze względu na tematykę petycji organu.
- (2) Organ właściwy do jej rozpatrzenia zdecyduje, czy istnieje konieczność wysłuchania autorów petycji lub przedstawicieli Komisji Petycji oraz czy treść petycji powinna być

¹ W parlamencie Republiki Czeskiej wyróżnia się Komitety (np. Rolnictwa, Obrony, Bezpieczeństwa, itd.,), Komisje (np. Komisja Śledcza, Konstytucyjna, Komisja ds. Mediów) oraz Delegacje do organizacji międzynarodowych (NATO, OBWE, Rada Europy) – przyp. D.M.K.

przekazana członkowi rządu, przedstawicielowi innych władz administracyjnych lub przedstawicielom samorządu.

- (3) Po rozpatrzeniu petycji, organ Senatu, kompetentny do rozpatrzenia danej sprawy powiadamia o wynikach składającego petycję. Odpowiedź powinna zawierać opinię uwzględniającą treść petycji i sposób załatwienia. Kopię odpowiedzi otrzymuje Komisja Senacka odpowiedzialna za rozpatrywanie petycji.

Komisja o której mowa w punkcie (1) powinna przedstawić raport o rozpatrywanych petycjach, zawierający treść petycji i sposób jej rozpatrzenia. Powinien on również zawierać dane osoby składającej (nazwisko, datę dostarczenia petycji), temat petycji oraz informację o tym jak, kiedy i przez kogo została ona rozpatrzona. Komisja powinna przedstawić raport nie później, jak do 15 lutego następnego roku.

Senat może zażądać w każdej chwili przedstawienia Izbie raportu.

Art. 142 a

- (1) Jeśli petycja była podpisana przez 10 tys. osób lub więcej powinna być rozpatrzona na pierwszym, najbliższym posiedzeniu Senatu, po rozpatrzeniu jej przez właściwą Komisję. Osoba reprezentująca członków Komisji Petycji powinna mieć wstęp na posiedzenie i prawo wypowiedzi w sprawie rozważanej petycji.

Art. 143 Inne przedłożenia obywateli

Przedłożenia inne niż petycje powinny być przekazane przez Senacką komisję do rozpatrywania petycji Komitetowi lub Komisji odpowiadającym za daną dziedzinę i/lub właściwym władzom lub instytucjom. Autorzy tych przedłożeń powinni być zawsze powiadomieni o sposobie postępowania.

OPIS:

Prawo petycji nie ma w Republice Czeskiej umocowania w konstytucji. Ma umocowanie w ustawie, jak wyżej, zgodnie z którą obywatele mogą składać petycje do wszystkich organów władzy. Ze względu na brak dostępu do szczegółowych przepisów wewnętrznych innych organów władzy, przedstawiono szczegółowe przepisy odnoszące się do rozpatrywania petycji w parlamencie.

Z przedstawionych fragmentów regulaminów wynika, że parlament ściśle współpracuje w sprawie rozpatrywania petycji z rządem.

e-Petycje – brak informacji

OMBUDSMAN:

Instytucja Ombudsmana w Czechach istnieje od 1999 roku.

Na podstawie:

1. Strona internetowa parlamentu Republiki Czeskiej - regulaminy Izb i ustawa:
<http://www.senat.cz/>
<http://www.psp.cz/>
2. PARLINE – baza IPU

FRANCJA

KONSTITUCJA: Konstytucja Francji, Wydawnictwo Sejmowe

Art. 72-1, akapit 1

Ustawa określa warunki, w jakich wyborcy każdej wspólnoty terytorialnej² mogą w drodze składania petycji żądać wpisania do porządku obrad zgromadzenia przedstawicielskiego tej wspólnoty sprawy z zakresu jej kompetencji.

Artykuł ten, dotyczący prawa petycji wprowadziła ustawa konstytucyjna nr 2003-276 - z 28 marca 2003 r. w artykule 6.

Chociaż do marca 2003 r. kwestia prawa petycji do samorządów terytorialnych nie była rozważana przez konstytucjonalistów, niektórzy z nich uważają, że znacznie „lepszym miejscem” dla tego przepisu byłaby Ustawa z 27 lutego 2002 r. odnosząca się do tzw. demokracji zbliżeniowej” a nie norma konstytucyjna.

W cytowanej normie konstytucyjnej zwraca uwagę fakt, że „wyborcy każdej wspólnoty terytorialnej mogą żądać. Ale zgromadzenia o których mowa nie mają obowiązku formalnego wprowadzenia rozpatrywania petycji do niego adresowanych i wyciągania z nich wniosków o charakterze prawnym. Wspomniany przepis jest traktowany jako pewien krok w kierunku dalszej decentralizacji, jednak, zdaniem prawników „prawdziwa decentralizacja” narzuca nową równowagę pomiędzy władzą centralną a samorządem terytorialnym, nowe przeniesienie kompetencji na korzyść tych ostatnich, dając im możliwość rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego.

USTAWA: (-)

DEFINICJA: Petycje – są to zapytania lub sugestie pisemne, adresowane przez jedną lub więcej osób do przewodniczącego jednej z Izb parlamentu.

PARLAMENT:

Ordonans (Rozporządzenie) Nr 58-1100 z 17 listopada 1958 roku dotyczące funkcjonowania zgromadzeń parlamentarnych

Art. 4.

Zabrania się wnoszenia petycji jednocześnie do obu Izb parlamentu (zgromadzeń parlamentarnych).

Regulaminy tych zgromadzeń określają szczegółowe warunki, które muszą być spełnione, aby mogły być wniesione pisemne petycje.

² Wspólnotami terytorialnymi Republiki są gminy, departamenty, regiony, wspólnoty o statusie szczególnym oraz wspólnoty zamorskie, których status jest określony przez art.74 Konstytucji. (...) Wspólnoty terytorialne są powoływane do podejmowania decyzji w pełnym zakresie kompetencji, które mogą być lepiej urzeczywistnione na ich szczeblu. (Art.72 Konstytucji) – zmieniony ustawą konstytucyjną 2003-276 z 28 marca 2003 r.)

Wszelkie naruszenie przepisów określonych wyżej, wszelka prowokacja poprzez wystąpienia publiczne, wystąpienia pisemne, drukowanie afiszy lub ich dostarczanie różnym zgromadzeniom na drodze publicznej, mająca na celu dyskusję, redakcję lub wniesienie do jednego ze zgromadzeń parlamentarnych petycji, deklaracji lub wystąpień, niezależnie od skutku prowokacji podlega karze - 6 miesięcy więzienia i karze grzywny w wysokości 7 500 Euro.

Regulamin Zgromadzenia Narodowego, kwiecień 2008 r. – tłumaczenie robocze (D.M.K.)

ROZDZIAŁ VII Petycje

Artykuł 147

1. Petycje powinny być adresowane do Przewodniczącego Parlamentu. Mogą one również być wniesione przez deputowanego, który robi, na marginesie notatkę dotyczącą wniesienia petycji i podpisuje ją.
2. Petycja wniesiona lub przekazana przez „zgromadzenie publiczne”, sformułowana podczas manifestacji nie może być przyjęta przez Przewodniczącego ani zdeponowana w Prezydium.
3. Każda petycja musi zawierać miejsce zamieszkania składającego i być opatrzona podpisem.

Artykuł 148

1. Petycje są rejestrowane na liście ogólnej w kolejności zgłoszenia. Wnioskodawca (Petent) jest powiadomiony o numerze rejestracji.
2. Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego przesyła petycje kompetentnej komisji do rozpatrzenia zgodnie z art. 36. (dot. *Komisji stałych, składu i sposobu wyboru* – przyp. DMK)
3. Po wysłuchaniu wniosków sprawozdawcy, komisja decyduje, w zależności od przypadku, czy po prostu zamknąć petycję, czy odesłać ją do innej komisji stałej w Zgromadzeniu Narodowym, czy do właściwego ministra, czy też przedłożyć Zgromadzeniu. Wnioskodawca jest powiadomiony o decyzji komisji w sprawie jego petycji.
4. Gdy petycja zostanie odesłana do innej komisji stałej Zgromadzenia, komisja może zdecydować o jej zamknięciu, odesłaniu do właściwego ministra bądź przedłożeniu Zgromadzeniu. Petent jest powiadomiony o decyzji tej komisji w sprawie jego petycji.
5. Odpowiedź ministra jest przekazana petentowi. Jeśli właściwy minister nie odpowiedział na petycję przesłaną mu przez komisję w ciągu trzech miesięcy, komisja może zdecydować o jej przedłożeniu Zgromadzeniu.

6. Jeśli komisja, zgodnie z akapitami 3, 4 lub 5 tego artykułu zdecyduje o przedłożeniu petycji Zgromadzeniu, składa w Prezydium Zgromadzenia raport, zawierający pełny tekst petycji; raport ten jest drukowany i dostarczony wszystkim parlamentarzystom.

Artykuł 149

1. Wśród członków Zgromadzenia jest rozprowadzany okresowo biuletyn (Le feuilletton), zawierający objaśnienia (wskazówki) podsumowujące, dotyczące petycji wraz z powziętymi decyzjami.
2. W ciągu ośmiu dni od otrzymania Biuletynu, publikującego decyzje komisji zmierzającą do zamknięcia petycji, do jej odesłania do właściwego ministra lub innej komisji, każdy deputowany może zwrócić się do Przewodniczącego Zgromadzenia, w sprawie wniesienia określonej petycji do Zgromadzenia (przedłożenia Zgromadzeniu). Jego prośba jest przekazywana Konferencji Przewodniczących, która podejmuje decyzję.
3. Po upływie tego terminu, lub gdy Konferencja Przewodniczących nie przychyli się do prośby o rozpatrzenie, decyzja Komisji jest ostateczna i zostaje opublikowana w Dzienniku Ustaw (Journal officiel).
4. Jeśli Konferencja Przewodniczących dopuści petycję do przedłożenia Zgromadzeniu, raport, który został opublikowany w Biuletynie jest złożony w Prezydium, wydrukowany i dostarczony deputowanym; raport ten musi zawierać w całości tekst petycji.

Artykuł 150

Raporty złożone na podstawie art. 148, akapit 6 i 149, akapit 4, mogą być włączone do porządku obrad Zgromadzenia Narodowego przez Rząd pod warunkami przewidzianymi w art. 89 Regulaminu Zgromadzenia Narodowego lub przez Zgromadzenie na wniosek Konferencji Przewodniczących, zgodnie z art. 48 Regulaminu.

W art. 89 Regulaminu jest powołany art. 48, ustęp 1. Konstytucji:

„Z zachowaniem trzech ostatnich ustępów art. 28³, porządek dzienny Izby obejmuje, z utrzymaniem priorytetu i kolejności określonej przez rząd, dyskusję nad rządowymi projektami ustaw i projektami parlamentarnymi zaakceptowanymi przez rząd.”

Art. 48 Regulaminu dotyczy funkcjonowania i uprawnień Konferencji Przewodniczących.

Artykuł 151

1. Podczas debaty publicznej na temat raportu w zastosowaniu art. 148, ustęp 6 oraz 149, ustęp 4 odbywa się wysłuchanie sprawozdawcy komisji.

³ Trzy ostatnie akapity art. 28 dotyczą – liczby dni posiedzeń, które każda z Izby może odbyć w okresie sesji, dodatkowych posiedzeń na wniosek premiera i terminów (dni i godzin) posiedzeń określonych w regulaminie.

2. Jeśli zachodzi potrzeba, udziela się głosu deputowanemu, który złożył petycję, zgodnie z art. 147, ustęp pierwszy, następnie deputowanemu, który wnioskuje o przedstawienie petycji Zgromadzeniu.
3. Uwzględniając listę mówców zgłoszonych do dyskusji, Przewodniczący określa czas wypowiedzi każdego z nich.
4. Rząd zabiera głos, jeśli o to poprosi
5. Po wysłuchaniu ostatniego mówcy, Przewodniczący przechodzi do kolejnego punktu porządku obrad

Regulamin Senatu

Rozdział XV Petycje^{149(*)}

Art. 87

Petycje powinny być adresowane do Przewodniczącego Senatu. Mogą być również wniesione przez senatora, który, na marginesie robi uwagę o wniesieniu i podpisuje ją.

1. Petycja złożona lub przekazana przez zgromadzenie publiczne nie może być przyjęta przez Przewodniczącego ani przez Prezydium

Każda petycja musi zawierać adres i być opatrzona podpisem

Art. 88^{150(*)}

1. Petycje są rejestrowane na liście ogólnej w kolejności zgłoszenia.
2. Przewodniczący przesyła je do *Komisji prawa konstytucyjnego, ustawodawczej, wyborów powszechnych, regulaminu i administracji Senatu*.
3. Komisja decyduje, w zależności od sprawy, czy odesłać je do właściwego ministra, innej komisji senackiej, czy przedłożyć je Senatowi, czy uzyskać zgodę Prezydium Senatu na przesłanie ich do Rzecznika Praw Obywatelskich lub czy zamknąć dalsze postępowanie.
4. Petycje, co do których komisja nie powzięła decyzji, są przedawnione w świetle prawa w momencie otwarcia sesji zwyczajnej parlamentu, która nastąpiła po sesji, podczas której petycje zostały złożone.

Składający petycję otrzymuje informację o nadanym numerze i o podjętej decyzji.

Art. 89^{152(*)}

Senatorom jest dostarczany okresowo Biuletyn, zawierający streszczenie przedmiotu petycji i informację o podjętych decyzjach.

1. W ciągu 15 dni od otrzymania Biuletynu, senator może zażądać sprawozdania na temat raportu podczas posiedzenia publicznego.

2. Po upływie tego terminu, decyzje komisji są ostateczne i są opublikowane w Dzienniku Ustaw (Journal officiel)
3. Odpowiedzi właściwych ministrów, przesłane zgodnie z art. 88, ustęp 3 Regulaminu, jak również odpowiedzi Rzecznika Praw Obywatelskich są zamieszczone w Biuletynie i publikowane w Journal officiel.

Art. 89 bis^{153(*)}

1. Gdy komisja zadecyduje o przedłożeniu petycji Senatowi w zastosowaniu art. 88, ustęp 3. lub gdy Konferencja Przewodniczących dopuści do rozpatrywania petycję, zgodnie z art. 89 ustęp 2, komisja przygotowuje raport, zawierający pełny tekst petycji wraz z uzasadnieniem dotyczącym powziętych przez komisję decyzji w danej sprawie. Raport jest drukowany i dostarczany senatorom.
2. Dyskusja nad raportem jest wpisana do porządku obrad, zgodnie z art. 29 Regulaminu.
3. Debata rozpoczyna exposé sprawozdawcy. Po niej następuje wysłuchanie zapisanych do głosu mówców.
4. Podczas debaty, przedstawiciel jednej z komisji lub wszyscy senatorowie mogą zwrócić się do Izby z prośbą o odesłanie petycji do właściwej komisji stałej. Pod koniec debaty, po dyskusji, Przewodniczący może udzielić głosu jedynie autorowi inicjatywy lub jego reprezentantowi, przedstawicielom zainteresowanych komisji, mówcy reprezentującemu przeciwną opinię i, jeśli zajdzie potrzeba, przedstawicielowi rządu.
5. Jeśli nie wpłynie żadna prośba o odesłanie petycji, Przewodniczący oznajmia zamknięcie debaty po wystąpieniu ostatniego mówcy.
6. Komisja, do której odesłana została petycja w myśl warunków przewidzianych w ustępie 4 obecnego artykułu może zdecydować o przekazaniu jej właściwemu ministrowi, lub o jej zamknięciu lub wystąpić do Przewodniczącego o przesłanie jej Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

OPIS:

Prawo do wnoszenia petycji istnieje prawie nieprzerwanie od Rewolucji Francuskiej.

Konstytucja z 24 czerwca 1793 roku przewidywała, obok możliwości rozpisania referendum legislacyjnego wprowadzenie prawa do wnoszenia inicjatywy popularnej (synonim petycji), art. 115. Deklaracja praw człowieka i obywatela, która ją poprzedza zawiera sformułowanie: „prawo przedstawiania petycji władzom publicznym nie może być w żadnym przypadku zabronione, zawieszane ani ograniczone”. Jednak konstytucja z 1793 r. nigdy nie weszła w życie a mimo to prawo petycji zostało zachowane w dziedzinie prawa, na poziomie narodowym, w sposób nieprzerwany od tamtego czasu. Żadna z kolejnych konstytucji, aż do

zmiany w 2003 r. nie przyznała prawa petycji na poziomie lokalnym – gmin, departamentów i regionów, tak istotnego dla mechanizmu demokracji bezpośredniej. Można powiedzieć, że dzięki ustawie z marca 2003 r. więc prawo petycji do organów administracji lokalnej zostało „wyniesione” do rangi podstawowych praw Republiki, podobnie, jak referendum lokalne.

Prawo petycji w Zgromadzeniu Narodowym

Prawo petycji jest zdefiniowane w art. 4 Rozporządzenia z 17 listopada 1958 roku, odnoszącego się do funkcjonowania ZN, który precyzuje zakaz składania petycji do obu Izb jednocześnie oraz w art. 147 do 151 Regulaminu Zgromadzenia Narodowego, które określają warunki rejestracji i rozpatrywania petycji.

Petycje wpływające do Przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego, spełniające warunki, aby być zarejestrowane jako takie (spełniają warunki dopuszczalności), są przekazywane Komisji Prawa Konstytucyjnego, Ustawodawstwa i Administracji Ogólnej Zgromadzenia.

Petycje ocenione jako dopuszczalne (recevables) są rejestrowane i rozpatrywane w zasadzie, raz lub dwa razy w sesji⁴ parlamentu przez wymienioną wyżej komisję. Na skutek wniosków mianowanego i kompetentnego (odpowiedzialnego za wszystkie petycje w danej kadencji) sprawozdawcy, Komisja Prawa Konstytucyjnego, Ustawodawstwa i Administracji Ogólnej Zgromadzenia może powziąć 3 rodzaje decyzji:

- wydać postanowienie o zamknięciu petycji, uważanej za załatwioną
- skierować petycję do innej komisji stałej, do właściwego ministra lub rzecznika praw obywatelskich (médiateur)
- przedstawić petycję Zgromadzeniu

Rozpatrywane petycje są publikowane w Biuletynie (Le feuilleton), przeznaczonym dla parlamentarzystów. W Biuletynie zawarte są streszczenia treści petycji, opis podjętych decyzji w każdej sprawie przez Komisję Prawa Konstytucyjnego, Ustawodawstwa i Administracji Ogólnej Zgromadzenia oraz, jeśli została przesłana do rozpatrzenia do Komisji – tekst odpowiedzi.

Decyzje komisji są również publikowane w Dzienniku Ustaw (Journal officiel).

Osoby składające petycje są informowane w trakcie procedury: rejestracji, decyzji komisji i w danym wypadku – odpowiedzi organu uprawnionego.

⁴ Do roku 1995 parlament zbierał się na dwie sesje w roku. Od 1995 r. wprowadzono jedną sesję roczną, na którą zbiera się z mocy prawa w pierwszy roboczy dzień października i kończy w ostatni roboczy dzień czerwca. W ramach sesji może odbyć się nie więcej jak 120 posiedzeń (art. 28. Konstytucji). Na żądanie premiera lub

Sprawozdawcy są mianowani na czas trwania kadencji.**Elementy statystyki:**

Z przytoczonej statystyki wynika, że liczba petycji składanych do Zgromadzenia Narodowego maleje.

- **Liczba zarejestrowanych w Zgromadzeniu Narodowym petycji :**

Kadencja	Lata	Liczba petycji
I kadencja	1958-1962	172
II kadencja	1962-1967	244
III kadencja	1967-1968	82
IV kadencja	1968-1973	241
V kadencja	1973-1978	349
VI kadencja	1978-1981	243
VII kadencja	1981-1986	315
VIII kadencja	1986-1988	84
IX kadencja	1988-1993	62
X kadencja	1993-1997	70
XI kadencja	1997-2002	31
XII kadencja	2002-2007	29
XIII kadencja	od 2007	10

• **Podjęte decyzje dotyczące petycji w czasie pięciu ostatnich kadencji :**

VIII kadencja	84 rozpatrzonych petycji, z których	45 zostało zamkniętych, uważanych za załatwione 38 przesłano do właściwego ministra lub Rzecznika 1 została wycofana przez autora
IX kadencja :	62 rozpatrzonych petycji, z których	25 zostało zamkniętych, uważanych za załatwione 36 przesłano do właściwego ministra lub Rzecznika 1 została wycofana przez autora
X kadencja :	70 rozpatrzonych petycji, z których	43 zostało zamkniętych, uważanych za załatwione 22 przesłano do właściwego ministra lub Rzecznika 5 przesłano do innej komisji stałej
XI kadencja :	26 rozpatrzonych petycji * ,z których	25 zostało zamkniętych, uważanych za załatwione 1 przesłano do właściwego ministra
XII kadencja :	34 rozpatrzonych petycji, z których	30 zostało zamkniętych, uważanych za załatwione 4 przesłano do właściwego ministra

* 5 pozostałych rozpatrzono na początku XII kadencji

Można spotkać się ze stwierdzeniem, że wobec istnienia innych środków odwoławczych stosowanych częściej, zarówno poza Zgromadzeniem Narodowym, jak i w ramach Zgromadzenia Narodowego, procedura petycji zajmuje stosunkowo słabe miejsce w życiu parlamentarnym.

Na podstawie:

1. Strona internetowa parlamentu. Regulaminy Izb i inne teksty: <http://www.senat.fr/>
<http://www.assemblee-nationale.fr/>
2. Conseil d'Etat - <http://www.conseil-etat.fr/ce/home/index.shtml>
3. Droit et Science politique. *La consécration du droit de pétition dans l'article additinnel 72-1 de la Constitution de la Ve République*, André Oraison, Témoignages,

HISZPANIA

KONSTYTUCJA:

Konstytucja Hiszpanii z 31 października 1978 roku, stan prawny na 27 sierpnia 1992 r. –

Konstytucja Hiszpanii, Wydawnictwo Sejmowe

Rozdział II Prawa I Wolności

Dział 1 Podstawowe prawa i wolności publiczne

Art. 29

1. Wszyscy Hiszpanie mają prawo petycji indywidualnych i zbiorowych, składanych na piśmie, w formie i ze skutkami określonymi przez ustawę.
2. Członkowie sił lub formacji zbrojnych albo instytucji poddanych dyscyplinie wojskowej mogą korzystać z tego prawa jedynie indywidualnie i zgodnie z postanowieniami dotyczącymi ich szczególnego ustawodawstwa.

Część III

Kortezy Generalne (Parlament)

Rozdział pierwszy Izby Parlamentu

Art. 77

1. Izby mogą otrzymywać petycje indywidualne i zbiorowe, zawsze złożone na piśmie; zakazane jest przedkładanie petycji bezpośrednio przez manifestacje obywateli
2. Otrzymane petycje Izby mogą kierować do Rządu. Rząd jest zobowiązany na żądanie Izb ustosunkować się do ich treści (Regulamin Senatu, art. 192-195).

USTAWA:

Ustawa organiczna 4/2001 z 12 listopada regulująca prawo petycji.

Ley Orgánica 4/2001, de 12 Noviembre, regulación del Derecho de Petición

DEFINICJA pojęcia „petycja” – brak w ustawie. Z ustawy wynika jedynie, że podania, skargi i propozycje dla rozpatrywania których została ustanowiona odrębna procedura, różna od przedstawionej w niniejszej ustawie, nie są przedmiotem omawianego prawa.

PARLAMENT :

Kongres Deputowanych

Regulamin Izby z 2004 r. – (tłumaczenie robocze D.M.K)

Część III, Rozdział III, Dział 2 – Komisje stałe

Art. 46

(2) Inne stałe komisje

iii. Komisja Petycji

Art. 48

(1) W skład Komisji ds. Statusu Członka Kongresu powinni wchodzić - po jednym deputowanym z każdej grupy parlamentarnej. Komisja powinna mieć przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy w tej kolejności reprezentują trzy największe grupy parlamentarne od początku kadencji.

Art. 49.

1. Przepisy punktu 1 poprzedniego artykułu mają zastosowanie do Komisji Petycji
2. Komisja rozpatruje każdą petycję indywidualną lub zbiorową otrzymaną przez Kongres, może postanowić o przekazaniu jej za pośrednictwem Przewodniczącego Izby:
 - i) Rzecznikowi Praw Obywatelskich (Ombudsmanowi).
 - ii) Komisji Kongresu, właściwej do rozpatrzenia danej sprawy.
 - iii) Senatowi, Rządowi, Sądowi, Oskarżycielowi publicznemu, Samorządowi, Radzie Prowincji, wspólnotom autonomicznym, Radzie Wysp Kanaryjskich lub odpowiedniej Radzie Miasta.
3. Komisja może także podjąć decyzję o niepodejmowaniu żadnego działania.
4. We wszystkich przypadkach petycja powinna być przyjęta a o decyzji powiadomiony składający petycję.

SENAT:

Regulamin Izby z 3 maja 1994 r., stan prawny na 13 maja 2008 r.

Część 11 Petycje

Art. 192

Petycje adresowane przez Hiszpanów do Senatu, zgodnie z ich prawem do petycji, powinny spełniać warunki określone w ustawie. (Patrz art. 77 Konstytucji oraz pierwszy dodatkowy przepis Ustawy organicznej nr 4/2001 z 12 listopada*, regulującej prawo petycji).

** Petycje adresowane do Kongresu Deputowanych, Senatu, Wspólnot Autonomicznych są rozpatrywane zgodnie z postanowieniami ich odpowiednich przepisów (rozporządzeń, regulaminów tych organów). Przepisy te umożliwiają zwołanie specjalnego przesłuchania składających petycje, jeśli zostanie to uznane za konieczne.*

Art. 193

1. Komisja Petycji rozpatruje petycje, niezależnie od tego, czy są to petycje indywidualne czy zbiorowe, przesyła je Senatowi i po ich rozpatrzeniu, podejmuje decyzję o:
 - 1) Przesłaniu ich właściwej komisji, o niezbędnych kompetencjach w danej dziedzinie.
 - 2) Przesłaniu ich Grupom Parlamentarnym, tak, aby jeśli ich członkowie uznają za stosowne, mogli poprzeć inicjatywę parlamentarną, związaną z petycją.

- 3) Przesłaniu ich, za pośrednictwem Przewodniczącego Izby Senatowi, Kongresowi, Rządowi, Sądowi, Oskarżycielowi publicznemu, Samorządowi, Radzie Prowincji, wspólnotom autonomicznym, Radzie Wysp Kanaryjskich, odpowiedniej Radzie Miasta lub innym odpowiednim władzom. Jeśli organ, do którego została skierowana petycja zajmie kompetentne stanowisko w danej sprawie, powinien on natychmiast powiadomić o podjętych lub planowanych działaniach.
 - 4) Niepodejmowaniu dalszych działań.
2. Komisja lub Grupa Parlamentarna może zgłosić wniosek w sprawie rozpatrzenia danej petycji na posiedzeniu plenarnym Senatu. (Patrz przepis z 10 Października 1984 roku, dot. interpretacji przepisu dot. Przewodniczenia Izbie w związku z art. 193 Regulaminu Senatu - **NORMA INTERPRETATIVA DE LA PRESIDENCIA DEL SENADO EN RELACIÓN CON EL ARTÍCULO 193 DEL REGLAMENTO, DE 10 DE OCTUBRE DE 1984** (Boletín Oficial de las Cortes Generales, Sección Senado, Serie I, núm. 101, de 11 de octubre de 1984).

Art. 194

Jeśli petycje są zakwalifikowane do przeprowadzenia debaty, odpowiedni raport, przygotowany przez Komisję powinien być opublikowany w jednej z oficjalnych publikacji Izby.

W każdym przypadku, Komisja powinna potwierdzić przyjęcie petycji i powiadomić składającego o podjętych decyzjach.

Art. 195

W każdej zwykłej sesji parlamentu, Komisja Petycji informuje Senat o liczbie otrzymanych petycji, podjętych przez nią decyzjach i jeśli to konieczne, o uchwałach podjętych przez władze, do których zostały skierowane. Tekst raportu powinien się znaleźć w jednej z oficjalnych publikacji Izby i rozpatrzony na posiedzeniu plenarnym.

OPIS

W Hiszpanii prawo do składania petycji jest uznawane za jedno z praw podstawowych. Umocowane w Konstytucji Hiszpanii (art.29 i art. 77) oraz w ustawie organicznej 4/2001 z 12 listopada 2001 r.

Obywatele Hiszpanii mogą składać petycje do wszystkich organów władzy. Szczegółowe zasady postępowania z petycjami składanymi do poszczególnych organów władzy – rządu, samorządu, parlamentu, regulują rozporządzenia i wewnętrzne regulaminy tych organów. (dostępne w języku hiszpańskim – przyp. D.M.K.)

Omówienie ustawy:

W uzasadnieniu do ustawy ustawodawca napisał: Prawo do składania petycji, uznane za jedno z fundamentalnych praw ma swoje umocowanie w art. 29 Konstytucji Hiszpanii.

Ustawa reguluje sposób w jaki to prawo powinno być wykonane oraz określa skutki jego wykonania. Dotychczas prawo petycji było regulowane w normie przedkonstytucyjnej (Ustawa z 22 grudnia 1960 r.), uwzględniającej wyroki Trybunału Konstytucyjnego. Zdaniem ustawodawcy nadszedł czas uregulowania tego podstawowego, konstytucyjnego prawa w postaci aktu normatywnego. Ustawa uwzględnia punkt widzenia Sądu Najwyższego, zawarty w licznych sentencjach, w szczególności w sentencji z 14 lipca 1993 r.

Przepisy dotyczące składania petycji powinny się charakteryzować prostotą i brakiem formalizmu. Chociaż chodzi tu o prawo, które jest realizowane w formie pisemnej, możliwe jest zastosowanie wszelkich innych środków, ze specjalnym uwzględnieniem środków elektronicznych, pod warunkiem uwierzytelnienia składanej petycji.

Pomimo tendencji do uproszczenia i barku formalizmu, wprowadzono szereg minimalnych ale niezbędnych wymagań; Ponadto, w związku z tym, co zostało zainicjowane w Ustawie 30/1992 z 26 listopada 1992 r., o systemie prawnym administracji publicznej i wspólnych administracyjnych procedurach, zmodyfikowanej ustawą 45/1999 z 13 stycznia 1999 r., podjęto decyzję o uwzględnieniu języków regionalnych, które we Wspólnotach Autonomicznych są ustawowo uznane oraz decyzje co do miejsca i przedstawienia petycji.

...

Streszczenie wybranych artykułów:

Art. 1. Składający petycje

Prawo do składania petycji przysługuje każdej osobie fizycznej i prawnej, indywidualnie lub zbiorowo na warunkach ustanowionych w ustawie bez uszczerbku dla składającego petycję. Jednak popełnienie przestępstwa w związku z realizacją prawa petycji nie jest wolne od odpowiedzialności..

1. Członkowie sił lub formacji zbrojnych albo instytucji poddanych dyscyplinie wojskowej mogą korzystać z tego prawa jedynie indywidualnie i zgodnie z postanowieniami dotyczącymi ich szczególnego ustawodawstwa.

Art. 2. Adresaci petycji

Adresatem petycji może być każda instytucja publiczna, administracja lub władza jak również ich wykonawcze organy i instytucje związane lub zależne od administracji państwowej, zgodnie z ich kompetencjami, niezależnie od zakresu terytorialnego.

Art. 3. Cel petycji

Petycje mogą dotyczyć dowolnego tematu, leżącego w zakresie kompetencji wymienionych instytucji, niezależnie od tego, czy dotyczą wyłącznie składającego, czy są składane we wspólnym interesie.

Prośby, skargi, propozycje, rozpatruje się na drodze specyficznej procedury różnej od przedstawionej w niniejszej ustawie, nie są więc przedmiotem tej ustawy.

Art. 4. Wymagania formalne

Petycje są składane w formie pisemnej. Dopuszcza się korzystanie z wszelkich środków elektronicznych, uwierzytelnionych. Wnioskodawca obowiązany jest podać dane osobowe, może jednak zażądać aby były traktowane jako poufne. Petycje zbiorowe muszą być podpisane przez wszystkich popierających.

Art. 5. Języki (regionalne)

W granicach Wspólnot Autonomicznych, składający petycje do Administracji Państwowej, organów związanych lub zależnych od niej ma prawo formułować je w jednym z języków regionalnych i oczekiwać odpowiedzi w wybranym przez niego języku.

Składając petycję do Wspólnot Autonomicznych i lokalnych instytucji powinien dostosować język do używanego w ustawodawstwie Wspólnot.

Za tłumaczenie dokumentów na język hiszpański odpowiadają instytucje przeprowadzające procedurę rozpatrywania petycji.

...

Ustawa zwraca szczególną uwagę na obowiązki władz publicznych i wszystkich adresatów petycji. W terminie określonym przez Trybunał Konstytucyjny, muszą być wypełnione zobowiązania adresatów petycji, co do potwierdzenia otrzymania petycji i odpowiedniego załatwienia wraz z przesłaniem odpowiedzi składającemu.

W ustawie jest odwołanie zarówno do kompetencji instytucji lub władz, które są zobowiązane do rozwiązania problemu, jak również do ochrony prawnej petenta – powołanie art. 53.2 Konstytucji z rozdziału *O gwarancjach wolności i praw podstawowych* z powołaniem na art. 14 z rozdziału *Prawa i wolności*.

Wreszcie, uwzględniając autonomię dotyczącą organizacji i regulaminu, ustawa odnosi się do specjalnych przepisów wykonywania prawa petycji w Kongresie Deputowanych, Senacie, Zgromadzeniach Legislacyjnych Wspólnot Autonomicznych.

Odnosi się również do problemu składania skarg do Rzecznika Praw Obywatelskich (Ombudsmana) i podobnych instytucji we Wspólnotach Autonomicznych.

Ustawa 92/1960 z 22 grudnia 1992 r. zostaje uchylona.

Na podstawie:

1. Konstytucja Hiszpanii – wyd. Sejmowe, zweryfikowane z angielską wersją umieszczoną na stronie internetowej

2. Strona internetowa parlamentu Hiszpanii - Regulamin
3. Ustawa organiczna 4/2001 o prawie petycji – Ley Orgánica 4/2001, de 12 noviembre, regulación del Derecho de Petición:
http://www.uco.es/organizacion/representacion/comite_empresa/legislacion/general/leyes_organicas/ley_derecho_peticion.pdf

LITWA

KONSTYTUCJA Republiki Litewskiej, przyjęta przez obywateli Republiki Litewskiej w referendum przeprowadzonym 25 października 1992 r.

(stan prawny na dzień 15 maja 2006 r.): *Konstytucja Litwy, Wydawnictwo Sejmowe*

Rozdział II – Człowiek i Państwo

Art. 33

Obywatele mają prawo do uczestniczenia w zarządzaniu swoim krajem bezpośrednio, jak również przez demokratycznie wybranych przedstawicieli, a także prawo dostępu, na równych warunkach, do służby państwowej Republiki Litewskiej.

Obywatelom gwarantuje się prawo do krytyki instytucji państwowych i funkcjonariuszy oraz do zaskarzania ich decyzji. Prześladowanie za krytykę jest zakazane.

Obywatelom gwarantuje się prawo wnoszenia petycji. Sposób realizacji tego prawa określa ustawa.

USTAWA:

Law on petitions, 7 July 1999, No. VIII-1313

Z ustawy o petycjach wynika możliwość składania petycji do Parlamentu, Rządu i Samorządu. We wszystkich tych organach działają Komisje ds. Petycji

DEFINICJA pojęcia „petycja”:

„Petycja” oznacza pisemne podanie adresowane do Parlamentu (Sejmas), rządu lub władz miejskich i instytucji administracji państwowej, zawierające prośby i propozycje rozwiązania problemów wyszczególnionych w § 1 art. 3⁵ niniejszej ustawy, wymagające wprowadzenia nowych regulacji prawnych, uzupełnienia i poprawienia lub stwierdzenia braków w już istniejących przepisach.

PARLAMENT: Sejmas (Sejm)

Regulamin Izby: Seimas of the Republic of Lithuania statute, 17 February 1994 No I-399 Vilnius, (as last amended on 17 April 2008 — No X-1500)

Część II, Rozdział V

Art. 25. Komitety i Komisje sejmowe.

2. W Sejmie tworzy się komisje stałe: Komisję ds. Etyki i Procedur, Komisję ds. Petycji, Komisję ds. Kontroli Działań Wywiadu i inne (...).

Art. 80. Komisja ds. Petycji oraz rozpatrywanie petycji w Sejmie.

⁵ (§ 1 art. 3) „Składający petycję może żądać lub proponować rozwiązanie problemów dotyczących: ochrony i stosowania praw człowieka i wolności, zreformowania instytucji rządowych i administracji oraz innych problemów ważnych dla społeczeństwa, samorządu i państwa”.

Tworzy się stała Komisję ds. Petycji w celu rozpatrywania petycji, wnoszonych do Izby przez obywateli litewskich.

1. Komisję ds. Petycji tworzy się zgodnie z przepisami art. 71. Regulaminu.
2. Komisja ds. Petycji rozpatruje petycje zaadresowane do Sejmu przez obywateli Republiki Litewskiej.
3. Procedurę wnoszenia i rozpatrywania petycji reguluje ustawa i wewnętrzne przepisy Komisji ds. Petycji.
4. Skargi na decyzje Komisji ds. Petycji adresowane do Sejmu są przedstawiane Izbie przez Przewodniczącego komisji podczas posiedzenia Izby. Sejm przyjmuje uchwałę nt. protokołu odnoszącego się do danej sprawy, której projekt składa Przewodniczący Komisji ds. Petycji.

Część VII, Rozdział XXXV

Odwołanie urzędników parlamentu i szefów urzędów państwowych

Art. 217. Wniosek o odwołanie funkcjonariusza

1. Wniosek o odwołanie urzędnika lub szefa instytucji państwowej, mianowanego przez Sejm, z wyjątkiem przypadku procedury impeachmentu zapewnionej przez Konstytucję, może być rozważany, gdy jest przedstawiony w postaci listu uzasadniającego, wystosowanego przez Prezydium Sejmu, komisję lub przynajmniej 1/5 członków parlamentu. Komisja nie może występować z wnioskiem o usunięcie z urzędu przewodniczącego innej komisji.
2. Petycja dotycząca odwołania funkcjonariusza z urzędu powinna być wniesiona do Przewodniczącego Sejmu; petycje w sprawie odwołania Przewodniczącego Sejmu z urzędu musi być wniesiona do pierwszego zastępcy przewodniczącego Izby. Sejm może odmówić rozpatrzenia wotum zaufania dla Przewodniczącego, jeśli ten ostatni czasowo zastępuje Prezydenta Republiki.
3. Tego typu petycja musi być zgłoszona w najbliższym (następnym) posiedzeniu Sejmu.

Członkowie Sejmu nie mogą żądać odwołania z urzędu tego samego urzędnika więcej niż raz w ciągu sesji parlamentu.

OPIS

Na Litwie „instytucję petycji” reguluje Konstytucja oraz ustawa Nr VIII-1313 z 7 lipca 1999 r. *Prawo petycji*, która ustanawia powołanie Komisji ds. petycji oraz tryb składania i rozpatrywania petycji. Petycje mogą być składane do parlamentu (Sejmas), do rządu oraz do samorządów. W wymienionych organach państwa działają odrębne komisje ds. petycji, odpowiednio: Parlamentarna Komisja ds. Petycji, Rządowa Komisja ds. Petycji oraz Samorządowa Komisja ds. Petycji. Komisje te funkcjonują zgodnie z ustawą *Prawo petycji*,

regulaminami (statutami) wymienionych organów i innych aktów prawnych. Mają prawo do zasięgnięcia opinii ekspertów zewnętrznych, zwracania się o niezbędne w pracy materiały i zapraszania przedstawicieli instytucji państwowych, z wyjątkiem przedstawicieli sądów, do udziału w spotkaniach we wcześniej wyznaczonym terminie i wysłuchania informacji przez nich przedstawionych.

Komisje ds. petycji przedstawiają swoje wnioski i propozycje na piśmie.

Komisja ds. Petycji parlamentu Litwy jest komisją specjalną i stałą. Została powołana 12 października 1999 r. w zastosowaniu wyżej wymienionej ustawy i na podstawie Regulaminu Izby. Komisja składa się z dziewięciu członków, mianowanych na okres czterech lat.

W pierwszym etapie Komisja bada petycje pod kątem dopuszczalności. „Petycja” zdefiniowana w ustawie jest zapytaniem skierowanym do parlamentu (Seimas), zawierającym dezyderaty z zakresu praw człowieka, reformowania instytucji rządowych, administracji oraz dotyczącym innych kwestii. Petycje mogą zawierać propozycje odrzucenia nowych ustaw, korekty już istniejących aktów prawnych, ich uzupełnienia lub anulowania.

Zgodnie z art. 80.4 Regulaminu Izby, procedurę składania i rozpatrywania petycji formułują przepisy ustawy (*Law on petitions*), regulaminy i rozporządzenia wewnętrzne.

Wszystkie posiedzenia komisji są jawne. Komisja ma uprawnienia do organizowania przesłuchań członków rządu oraz wzywania ich na posiedzenia. Komisja podejmuje decyzje większością głosów. Po rozpoznaniu petycji (uznaniu za dopuszczalną), komisja przedstawia swoje wnioski na forum parlamentu (Sejmas). Dotyczą one metod, dzięki którym dezyderaty zawarte w petycji mogą być rozpatrzone w optymalny sposób. O ile propozycje zawarte w petycji zyskają akceptację, komisja może przygotować projekt odpowiedniej ustawy lub zaproponować utworzenie grupy inicjatywnej, której celem będzie przygotowanie projektu ustawy. Każdego roku komisja sporządza raport, który przedstawia Sejmowi.

Komisja utrzymuje ścisłą współpracę ze wszystkimi komisjami parlamentarnymi. Może zwracać się do pozostałych komisji o przygotowanie opinii i niezbędnych materiałów oraz zapraszać członków pozostałych komisji na jej posiedzenia.

Komisja ma prawo do korzystania z opinii ekspertów zewnętrznych; ma prawo zwracać się do instytucji państwowych, uniwersytetów i innych ośrodków naukowych w celu uzyskania od nich opinii i odpowiednich materiałów; eksperci mogą być także zapraszani na posiedzenia komisji, w celu złożenia wyjaśnień i zaprezentowania swoich poglądów w danej sprawie.

OMÓWIENIE USTAWY: *Prawo petycji*

Ustawa Nr VIII-1313 z 7 lipca 1999 r., składa się z czterech rozdziałów:

W Rozdziale I – omówiony jest zakres prawa (art.1), definicje pojęć użytych w ustawie (art.2), warunki dopuszczalności petycji (art.3), forma i treść petycji (art.4), prawa zgłaszającego petycję (art.5) oraz funkcjonowanie komisji ds. petycji (omówione wyżej) - art.6.

Ustawa określa procedurę wdrożenia prawa do składania petycji, zagwarantowanego przez Konstytucję Republiki Litewskiej. Ustawa nie ma zastosowania, w przypadku, gdy obywatele mogą skorzystać z innego prawa, zagwarantowanego im przez konstytucję, tj. np. prawa wnoszenia inicjatywy legislacyjnej, prawa krytykowania pracy organów państwowych oraz urzędników państwowych.

Ustawa nie reguluje procedury rozpatrywania skarg, oświadczeń (deklaracji) i propozycji, która powinna być uregulowana inną ustawą i aktami prawnymi.

Artykuł 4 – Zawiera warunki formalne, które musi spełniać petycja, m.in. imię i nazwisko, adres i osobisty numer identyfikacyjny (PIN) składającego petycję, prośbę o uznanie podania za petycję (dopuszczalność) i powody oraz cel przedstawienia petycji, imię, nazwisko i adres, numer telefonu lub faksu pełnomocnika składającego petycję (jeśli zachodzi taka konieczność). Petycja musi być opatrzona podpisem osoby wnoszącej petycję; jeśli osoba wnosząca petycję nie może jej podpisać z powodu niesprawności fizycznej, petycję podpisuje pełnomocnik (w zastępstwie), podając swoje imię, nazwisko, adres i osobisty numer identyfikacyjny (PIN). Do petycji mogą być dołączone różne dokumenty, kopie dokumentów, projekt proponowanego aktu prawnego i inne materiały związane z petycją.

Artykuł 5 – Określa szczegółowo prawa osoby składającej petycję.

Artykuł 6 - Określa ogólne zasady dotyczące funkcjonowania komisji ds. petycji. Wyróżnia trzy rodzaje komisji: parlamentarną, rządową oraz samorządową. Określa wymóg formalny - komisje ds. petycji ustosunkowują się do przedkładanych petycji na piśmie.

Rozdział II – reguluje szczegółowo warunki wnoszenia i rejestracji petycji, dopuszczalności i rozpatrywania petycji przez komisje sejmowe, rządowe i samorządowe oraz tryb wnoszenia skarg na decyzje wymienionych komisji, w sprawie nieuznania przedstawionej prośby za petycję i odmowę jej rozpatrywania.

Rozdział III – dotyczy rozpatrywania petycji. Ogólne zasady rozpatrywania petycji (art.11), warunki formalne, jakie powinny być spełnione, aby petycja mogła być rozpatrywana przez parlament, rząd i samorząd (odpowiednio art.12,13, 14), powiadomienie zainteresowanego o rozpatrzeniu petycji (art.15). Wyszczególnione są również decyzje parlamentu, rządu i samorządu niepodlegające zaskarżeniu (art.16)

Rozdział IV – przepisy końcowe: wejście w życie ustawy (art.17) oraz przepis o utworzeniu i rozpoczęciu pracy komisji ds. petycji (art.18).

Źródło:

Strona internetowa Parlamentu Litwy: <http://www.lrs.lt>

Ustawa: Law on Petition, 1999 - tekst ustawy w jęz. angielskim dostępny w BID

Regulamin Izby – stan na 2008 r.

Baza Unii Międzyparlamentarnej (IPU) – Parline, stan na 25 listopada 2004 r.

NIEMCY:

Ustawa Zasadnicza Republiki Federalnej Niemiec z 23 maja 1949 r. według stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2007 r. – Wydawnictwo Sejmowe

Artykuł 17

Każdy ma prawo zawracać się indywidualnie lub wspólnie z innymi z pisemnymi prośbami lub zażaleniami do właściwych organów i do przedstawicielstwa narodu.

Artykuł 45c

(1) Bundestag powołuje Komisję Petycji, do której obowiązków należy rozpatrywanie petycji i zażeń kierowanych do Bundestagu, zgodnie z art. 17 Ustawy Zasadniczej.

(2) Uprawnienia Komisji w zakresie rozpatrywania zażeń określa ustawa federalna.

USTAWA: W Niemczech nie ma ustawy o petycjach. Komisja funkcjonuje na podstawie Ustawy o uprawnieniach Komisji Petycji z dnia 19 lipca 1975 r. (*Gesetz über die Befugnisse des Petitionsausschusses*)

Z Ustawy o uprawnieniach Komisji Petycji wynika, że petycje są składane do Bundestagu, a rząd federalny i urzędy państwowe mają obowiązek udostępnić Komisji Petycji Bundestagu akta, udzielić informacji i zapewnić wstęp do instytucji. Sądy i urzędy administracji państwowej są zobowiązane do udzielania pomocy Komisji Petycji i jej uprawnionym członkom. (Tekst ustawy w BID).

DEFINICJA pojęcia „petycja”:

Ustawodawca niemiecki wyróżnia: petycje, prośby i skargi. Wśród petycji wyróżnia petycje wielokrotne, zbiorcze, masowe i publiczne.

Szczegółowy opis w części: *Zasady postępowania z petycjami obowiązujące w Komisji Petycji Bundestagu*

Inne: prośby o informacje, zawiadomienia, pouczenia, zarzuty, wyrazy uznania i różnego rodzaju prezentacja poglądów bez wyraźnego celu uzyskania czegokolwiek – nie są petycjami.

PARLAMENT: Bundestag

Regulamin Izby: Die Geschäftsordnung des Deutschen Bundestages, 2004.

Procedura: Art. Art. 108 - 112

Art. 108 – Kompetencje Komisji Petycji – patrz opis szczegółowy

Art. 109 – Przekazywanie petycji

(1) Przewodniczący Izby przekazuje petycje Komisji Petycji. Ta ostatnia zasięga opinii wyspecjalizowanej komisji, jeśli tematyka petycji leży w gestii danej komisji.

(2) Członkowie Bundestagu przedstawiający petycję mogą na własną prośbę uczestniczyć w posiedzeniu Komisji bez prawa głosu.

Art. 110 – Uprawnienia Komisji Petycji

Art. 111 - Przekazanie uprawnień poszczególnym członkom Komisji

Art. 112 – Zalecenia i raport Komisji Petycji

Art. 110, 111, 112 – patrz opis szczegółowy

PARLAMENT:

Bundesrat – nie ma komisji zajmującej się petycjami od obywateli. Bundesrat jest Izbą parlamentu, w której zasiadają delegowani przedstawiciele 16 parlamentów krajów związkowych. Każdy z tych parlamentów ma komisję petycji.

OPIS

Petycją nazywana jest prośba lub skarga skierowana do odpowiedniego urzędu lub parlamentu. Prawo do petycji jest dziś uznawane za jedno z praw podstawowych obywatela. Mają je więc wszyscy – dorośli, niepełnoletni, osoby odbywające karę pozbawienia wolności, obywatele niemieccy, obcokrajowcy i osoby nieposiadające obywatelstwa niemieckiego.

Komisja Petycji jest komisją Bundestagu lub Landtagu (parlamentu niemieckiego kraju związkowego), zajmującą się podaniami (petycjami) od obywateli, którzy czują się nieprawidłowo potraktowani przez urzędy federalne lub urzędy kraju związkowego. Jest tym samym ważnym łącznikiem między parlamentem a obywatelami.

Komisja Petycji ma szczególne uprawnienia, umożliwiające jej wyjaśnienie istotnych spraw, np. prawo do wglądu w akta, dostępu do informacji oraz dostępu do urzędów. Urząd może odmówić udzielenia informacji lub dostępu do akt jedynie w sytuacji, gdy muszą one być utrzymane w tajemnicy lub z innych względów nakazujących zachowanie tajemnicy. Sądy i urzędy administracji są zobowiązane do udzielania pomocy w pracach Komisji.

Komisja Petycji może zaprosić i wysłuchać zainteresowanego, świadków i rzeczoznawców.

Od 1 września 2005 r. istnieje możliwość przekazywania do Bundestagu tzw. petycji publicznych. Chodzi tu o petycje, których tekst jest przez 6 tygodni zamieszczony w Internecie i w tym czasie jest czytany i ewentualnie „podpisywany” (wpisanie imienia i nazwiska oraz adresu) przez zainteresowane daną kwestią osoby. Każdy obywatel może wejść na zamieszczoną w Internecie listę aktualnie wystawionych do podpisu petycji (na początku czerwca 2008 r. było ich ok. 6030) i złożyć tam swój podpis poparcia dla konkretnej inicjatywy lub skargi. Im więcej głosów poparcia uzyska dana petycja, tym większy ciężar gatunkowy będzie miała w dalszym postępowaniu.

W ten sposób Komisja Petycji dowiaduje się bezpośrednio od obywateli, jaki wpływ ma na ich życie prawo stanowione w parlamencie. Nazywa się ją w związku z tym sejsmografem parlamentu. Komisja może zaproponować Bundestagowi przekazanie petycji rządowi federalnemu do rozważenia, uwzględnienia lub zapoznania się.

Najwięcej petycji skierowanych do organów państwa (poza parlamentem) trafia do kanclerza federalnego, następnie do prezydenta oraz do poszczególnych ministerstw.

Zasady postępowania z petycjami obowiązujące w Komisji Petycji Bundestagu

(stan na 6 kwietnia 2006 r.) – opracowane na podstawie art. 110 ust. 1 Regulaminu Bundestagu

1. Podstawy prawne

Art. 17 Ustawy Zasadniczej

Art. 45c Ustawy Zasadniczej

Kompetencje Komisji Petycji wynikają z art. 17 Ustawy Zasadniczej oraz z Ustawy o uprawnieniach Komisji Petycji z dnia 19 lipca 1975 r.

2. Podania - definicje

2.1 Petycje

- (1) **Petycje** są podaniami zawierającymi prośby lub skargi w sprawie własnej, która jest istotna dla innych lub mającej na względzie interes ogółu.
- (2) **Prośby** są żądaniami lub propozycjami działania lub zaniechania działania organów bądź urzędów państwowych realizujących zadania publiczne. Należą do nich także propozycje zmian w ustawodawstwie.
- (3) **Skargi** są to stwierdzenia kwestionujące działania bądź zaniechania działania organów bądź urzędów państwowych lub innych instytucji realizujących zadania publiczne.

2.2 Petycje wielokrotne, petycje zbiorcze, petycje masowe, petycje publiczne

- (1) Petycje wielokrotne są to podania dotyczące tej samej sprawy, pisane indywidualnie.
- (2) Petycje zbiorcze – jeden tekst petycji podpisany przez wiele osób.
- (3) Petycje masowe są to podania o jednakowej treści nadchodzące w dużej ilości.
- (4) Petycje publiczne są podaniami lub skargami kierowanymi do Bundestagu, dotyczącymi interesu ogólnego. Są one zamieszczone, za zgodą inicjatora petycji, na stronie internetowej Komisji Petycji. Dzięki temu inne osoby otrzymują poprzez Internet możliwość podpisania danej petycji lub do zabrania głosu na temat, którego ona dotyczy.

2.3 Inne podania

Prośby o informację, zawiadomienia, pouczenia, zarzuty, wyrazy uznania i inne tego typu prezentacje poglądów bez wyraźnego celu uzyskania czegokolwiek nie są petycjami.

3. Osoby składające petycje

- (1) Prawo do petycji zgodnie z art. 17 Ustawy Zasadniczej przysługuje każdej osobie fizycznej i każdej krajowej osobie prawnej.
- (2) Do wykonywania prawa do petycji nie jest konieczna zdolność do czynności prawnych. Wystarczy, jeśli petent jest w stanie zrozumiale opisać swoją sprawę. Prawo do petycji jest niezależne od miejsca zamieszkania czy obywatelstwa.
- (3) Jeśli petycja jest składana w imieniu innej osoby, wymagane jest jej upoważnienie.

4. Forma pisemna

- (1) Petycje muszą być składane w formie pisemnej i zawierać własnoręczny podpis. Przy petycjach przekazywanych drogą elektroniczną konieczne jest skorzystanie z formularza znajdującego się na stronie internetowej Komisji Petycji, na którym należy podać imię i nazwisko oraz adres petenta.
- (3) Nie ma możliwości wnoszenia petycji w formie ustnej lub osobiście.

5. Kompetencje Komisji Petycji

- (1) Komisja Petycji zajmuje się petycjami, które dotyczą zakresu kompetencji Bundestagu, a w szczególności ustawodawstwa.
- (2) Komisja Petycji zajmuje się także petycjami dotyczącymi zakresu kompetencji rządu federalnego, urzędów federalnych i innych instytucji wykonujących publiczne zadania federacji niezależnie od tego, w jakim stopniu te urzędy i instytucje podlegają nadzorowi ze strony rządu federalnego.
- (3) W granicach określonych przez Ustawę Zasadniczą Komisja Petycji zajmuje się także sprawami petycji dotyczącymi innych organów konstytucyjnych państwa.
- (4) Petycjami, które dotyczą realizacji prawa federalnego lub Wspólnot Europejskich przez kraje związkowe, Komisja zajmuje się tylko w takim stopniu, w jakim ich realizacja podlega nadzorowi ze strony federacji lub jeśli petycja zawiera prośbę dotyczącą ustawodawstwa federalnego bądź Wspólnot Europejskich.
- (5) Petycjami dotyczącymi postępowania przed sądami Komisja zajmuje się tylko wtedy, gdy na poziomie federacji:
 - w sporze prawnym instytucje państwowe wymagają od jego uczestnika określonego zachowania,
 - wymagane jest przyjęcie regulacji prawnej, zapobiegającej wydaniu w przyszłości orzeczenia sądu, na które skarży się petent,
 - instytucje państwowe zostają wezwane do rezygnacji z wykonania korzystnego dla nich orzeczenia sądu.

Komisja nie rozpatruje petycji, których inicjator oczekuje ingerencji w niezawisłość sędziowską.

6 Informacje o petycji i przekazywanie petycji

6.1 Prawo do informacji

- (1) Z art. 17 Ustawy Zasadniczej wynika prawo do informacji zarówno w odniesieniu do próśb, jak i skarg.
- (2) W sprawach dotyczących administracji państwowej żądanie informacji skierowane jest generalnie do rządu. O ile nie ma nadzoru rządu nad daną instytucją wykonującą publiczne zadania federacji, żądanie informacji jest skierowane do danej instytucji.

6.2 Powiadomienie rządu federalnego

Jeśli próśby o udostępnienie akt, o informacje lub o dostęp do instytucji skierowane są bezpośrednio do urzędów federalnych, organizacji rządowych, instytucji i fundacji prawa publicznego, Komisja powinna powiadomić o tym odpowiedniego członka rządu federalnego.

(p. art. 110 Regulaminu Bundestagu)

6.3 Prawo do przekazania petycji

- (1) W celu załatwienia petycji Komisja Petycji może wnioskować do Bundestagu o przekazanie danej petycji do rządu federalnego lub innego konstytucyjnego organu państwa.
- (2) W przypadku instytucji niepodlegających nadzorowi rządu federalnego prawo Komisji do przekazania petycji pozwala na jej skierowanie bezpośrednio do urzędu administracji federalnej lub odpowiedniej instytucji wykonującej publiczne zadania federacji.

7. Opracowywanie petycji przez sekretariat Komisji Petycji

7.1 Ewidencjonowanie petycji

- (1) Każda petycja jest w zasadzie ewidencjonowana oddzielnie.
- (2) W przypadku petycji wielokrotnych jedna z nich jest traktowana jako wiodąca.
- (3) Petycje masowe są traktowane jako jedna petycja wiodąca. Wszystkie takie petycje zostają policzone.
- (4) Petycje publiczne traktowane są jako jedna petycja zbiorowa.

7.2 Podania, które nie są petycjami

Podania, które nie są petycjami (p. punkt 2.3), załatwiane są poprzez udzielenie nadawcy rad i wskazówek lub przesłanie sprawy do odpowiedniego urzędu. W pozostałych przypadkach nic się z nimi nie robi.

7.3 Petycje z brakami (niekompletne)

Sekretariat Komisji Petycji nie przygotowuje do dalszych prac petycji, których:

- treść jest zagmatwana lub niejasna,
- nie można jej odczytać,
- podpis lub adres są fałszywe lub sfalszowane,

- adres lub podpis petenta są niekompletne lub nie są prawidłowo wypełnione obowiązkowe pola formularza,
- treść zawiera żądania niemożliwe do zrealizowania, wezwania do czynności karalnych, uderzających w porządek publiczny i konstytucyjny oraz w normy obyczajowe,
- treść ma charakter upokarzający, szantażujący bądź zmuszający do określonych działań.

Jeśli wskazane braki nie zostaną usunięte przez petenta lub z urzędu w wyznaczonym terminie, Sekretariat Komisji nie zajmuje się taką petycją. Musi o tym poinformować Przewodniczącą Komisji.

7.4 Ograniczona możliwość roszczenia odnośnie badania sprawy opisanej w petycji

Nie ma możliwości żądania dodatkowego rzeczowego badania sprawy opisanej w petycji, jeśli była ona już wcześniej wniesiona przez petenta i została załatwiona nie po jego myśli, a nie pojawiły się od tego czasu nowe istotne fakty lub dowody.

7.5 Przekazanie petycji

Jeśli instytucjami odpowiednimi do pracy nad petycją są parlamenty krajów związkowych lub inne instytucje, petycje są z reguły tam przekazywane.

7.6 Petycje dotyczące żołnierzy

Prace nad petycjami dotyczącymi żołnierzy są prowadzone przez Komisję wspólnie z pełnomocnikiem Bundestagu do spraw wojskowych.

7.7 Zasięgnięcie rady w sprawie petycji

Sekretariat Komisji Petycji zbiera stanowiska rządu federalnego lub innych instytucji zobowiązanych do udzielania informacji do petycji, nad którymi pracuje Komisja.

7.8 Petycje będące przedmiotem obrad komisji branżowych Bundestagu

Jeśli petycja dotyczy tematu, nad którym pracuje komisja branżowa Bundestagu, Komisja Petycji występuje (zgodnie z art. 109 Regulaminu Bundesratu) do danej komisji branżowej o stanowisko w tej sprawie. Jeśli stanowisko komisji branżowej nie zostanie dostarczone w określonym terminie, petycja nie staje się przedmiotem prac Komisji Petycji.

7.9 Petycje załatwione pozytywnie

Petent zostaje powiadomiony o pomyślnym dla niego załatwieniu sprawy. Sekretariat Komisji Petycji prowadzi spis pozytywnie załatwionych petycji (p. punkt 8.5).

7.10. Petycje, które ze względów oczywistych nie mają szans na pozytywne załatwienie

Jeśli Sekretariat Komisji Petycji jest zdania, że dana petycja w sposób oczywisty nie ma szans na pozytywne załatwienie, może poinformować inicjatora petycji o powodach z uwagą, że prace nad petycją zostaną zakończone, jeśli w ciągu 6 tygodni nie wniesie on do tej decyzji zastrzeżeń. Jeśli petent nie wypowie się w tym czasie, petycja zostaje wpisana do spisu petycji załatwionych (p. punkt 8.5).

7.11 Sprawozdawcy

Sekretariat Komisji Petycji proponuje do pracy w sprawie każdej z petycji, o których mowa w punkt. 7.9 i 7.10 dwóch członków Komisji należących do różnych frakcji politycznych jako sprawozdawców. Każda frakcja polityczna mająca członków w Komisji Petycji może domagać się powołania jej przedstawiciela na dodatkowego sprawozdawcę w danej sprawie. Jeśli Bundestag jest w stanie zająć się we własnym zakresie daną petycją, jest ona przekazywana do wszystkich frakcji reprezentowanych w Komisji. Każda frakcja polityczna ma prawo ubiegać się o wyznaczenie jej członka na sprawozdawcę w sprawie, której petycja dotyczy.

7.12 Propozycje Sekretariatu Komisji Petycji

Sekretariat Komisji Petycji opracowuje propozycje odnośnie dalszych prac nad daną petycją (p. punkt 7.13.1), odnośnie uchwalenia regulacji tymczasowych (p. punkt 7.13.2) lub odnośnie ostatecznego załatwienia danej petycji (p. punkt. 7.14) i przekazuje je sprawozdawcom.

7.13.1 Propozycje dotyczące dalszych prac nad daną petycją

W kwestii dalszych prac nad daną petycją Sekretariat Komisji Petycji może zaproponować:

- zamówienie dodatkowego stanowiska jakiejś instytucji,
- zaproszenie na posiedzenie Komisji członka rządu federalnego,
- w przypadku skarg dotyczących kompetencji – skorzystać z ustawy o kompetencjach, np.:
 - wystąpić o udostępnienie akt,
 - wysłuchać petenta, świadków bądź rzeczoznawców,
 - zorganizować wizję lokalną.

7.13.2 Propozycje dotyczące rozwiązań tymczasowych

W przypadku wykonania zaskarżonego w petycji posunięcia można poprosić rząd federalny lub inną odpowiedzialną instytucję (p. punkt 5) o wstrzymanie się z wykonaniem tej czynności, dopóki Komisja Petycji nie podejmie decyzji w sprawie danej skargi.

7.14 Propozycje dotyczące ostatecznego załatwienia petycji

Propozycje dotyczące ostatecznego załatwienia petycji przez Bundestag mogą w szczególności dotyczyć:

7.14.1 Przekazania w celu uwzględnienia

Przekazać petycję rządowi federalnemu do uwzględnienia, ponieważ sprawa petenta jest uzasadniona i potrzebne jest działanie.

7.14.2 Przekazania w celu rozważenia

Przekazać petycję rządowi federalnemu do rozważenia, ponieważ petycja jest okazją do wznowienia przez rząd federalny prac nad danym zagadnieniem i poszukania możliwości pomocy.

7.14.3 Przekazania jako materiał

Przekazać petycję rządowi federalnemu jako materiał, aby rząd federalny mógł ją wykorzystać np. w pracach nad przygotowaniem projektów ustaw, rozporządzeń i innych inicjatyw bądź badań.

7.14.4 Zwykłego przekazania

Przekazać petycję rządowi federalnemu, aby zwrócić jego uwagę na uzasadnienie decyzji Bundestagu lub aby zwrócić jego uwagę na sprawę przedstawioną przez petenta.

7.14.5 Przekazania do wiadomości frakcji politycznych

Przekazać petycję frakcjom politycznym w Bundestagu w celu zapoznania się, ponieważ wydaje się być np. dobrym impulsem dla inicjatywy ustawodawczej, lub aby zwrócić ich uwagę na sprawę petenta.

7.14.6 Przekazania sprawy do Parlamentu Europejskiego

Przekazać sprawę do Parlamentu Europejskiego ponieważ dotyczy ona zakresu jego kompetencji.

7.14.7 Zakończenia postępowania

Zakończyć prace nad petycją, ponieważ:

- jej temat był już przedmiotem prac w bieżącej kadencji,
- została udzielona odpowiedź w sprawie petycji,
- nie ma szans na zmianę ustawy,
- nie można udzielić odpowiedzi na prośbę lub skargę petenta,
- nie można nic zarzucić postępowaniu administracji,
- petycja ze względu na swoją zawartość / treść nie może być przedmiotem prac Komisji.

7.15 Obowiązek uzasadnienia decyzji

Wymienione w punkcie 7.14 propozycje są tylko przykładami sposobu załatwienia sprawy i miejsca, do którego może zostać przekazana petycja. Wszystkie one wymagają pisemnego uzasadnienia.

8. Praca Komisji nad petycjami

8.1 Składanie wniosków przez sprawozdawców

(1) Sprawozdawcy analizują propozycje Sekretariatu Komisji Petycji i składają w Komisji wnioski dotyczące dalszego postępowania w sprawie danej petycji (zgodnie z punktami 7.13.1, 7.13.2 i 7.14). Propozycja według punktu 7.13.2 wymaga natychmiastowego

sprawdzenia, pozostałe zostają sprawdzone w ciągu trzech tygodni. Jeśli wnioski sprawozdawcy dotyczą dalszego wyjaśniania sprawy, Komisja musi udzielić na to zgody. Wnioski powinny zawierać krótkie uzasadnienie.

(2) W przypadku petycji masowych i wielokrotnych uznaje się, że wnioski sprawozdawców dotyczą petycji wiodącej.

8.2.1 Pojedyncze omawianie i głosowanie

Na posiedzeniu Komisji są omawiane pojedynczo petycje,

- co do których złożony został wniosek o przekazanie do uwzględnienia lub rozważenia,
- co do których złożony został wniosek o przekazanie frakcjom politycznym Bundestagu lub Parlamentowi Europejskiemu,
- w przypadku których wnioski sprawozdawców różnią się od propozycji Sekretariatu Komisji
- co do których został złożony wniosek o indywidualne omówienie,
- co do których został złożony wniosek o zaproszenie na posiedzenie Komisji członka rządu federalnego,
- co do których został złożony wniosek o skorzystanie ze szczególnych uprawnień Komisji Petycji,
- które (w przypadku petycji zbiorczych i masowych) osiągnęły lub szacuje się, że w ciągu najbliższych trzech tygodni osiągną 50 tysięcy podpisów popierających daną petycję (p. także punkt 8.4 ust. 4).

8.2.2 Przywołanie uzasadnienia dla projektu ostatecznej decyzji

Uzasadnienie dla projektu ostatecznej decyzji przywołuje się na posiedzeniu Komisji Petycji tylko w wyjątkowych sytuacjach, na przykład w przypadku odrzucenia wniosku o zamknięcie sprawy. Jego treść zostaje włączona do tego uzasadnienia.

8.3 Głosowanie zbiorcze

Sporządza się listę petycji, w których wnioski sprawozdawców są zgodne z propozycjami Sekretariatu Komisji. Lista ta zostaje przedstawiona Komisji do zbiorczego głosowania.

8.4 Regulacje specjalne dotyczące petycji wielokrotnych i masowych

(1) Jeśli po podjęciu przez Komisję decyzji o zamknięciu sprawy będącej tematem petycji przewodniej spośród petycji wielokrotnych przychodzą dalsze petycje wielokrotne na ten sam temat, sporządza się listę takich petycji i przedstawione na posiedzeniu Komisji do zbiorczego głosowania.

(2) Po podjęciu przez Komisję ostatecznej decyzji dotyczącej petycji masowej, (punkt 2.2 ust. 3) wszystkie nadal nadchodzące petycje w tej sprawie zostają zebrane i policzone. Komisja jest co pół roku informowana o ilości tych petycji.

(3) Procedura opisana w punktach 1 i 2 stosowana jest tylko w trakcie kadencji parlamentu, w której podjęta została decyzja o wskazaniu petycji wiodącej. Nawet jeśli w trakcie kadencji zmieni się sytuacja faktyczna lub prawna bądź nastawienie Komisji, u podłoża których leżała decyzja o zamknięciu sprawy, której tematem była petycja wiodąca, nie wznawia się postępowania dotyczącego tej sprawy.

(4) Jeśli petycja zbiorcza lub masowa uzyskały poparcie ponad 50 tysięcy sygnatariuszy (p. punkt 8.2.1), zaprasza się na otwarte posiedzenie Komisji jednego lub więcej sygnatariuszy tej petycji w celu ich wysłuchania. Komisja może odstąpić od tego, jeśli w głosowaniu wypowie się przeciwko takiemu zaproszeniu większość dwóch trzecich obecnych na głosowaniu członków Komisji. Przepisy te dotyczą próśb i skarg. Ze względu na ochronę dóbr osobistych otwarte posiedzenie Komisji w sprawach dotyczących konkretnych osób może się odbyć tylko za zgodą zainteresowanej osoby.

8.5 Potwierdzenie spisów i protokołów

Komisja otrzymuje do potwierdzenia:

- spisy, o których mowa w punkcie 7.9 i 7.10,
- spis petycji, do autorów których została wysłana informacja przed podjęciem przez Bundestag ostatecznej decyzji w sprawie petycji (p. punkt 9.1.2),
- protokół z poprzedniego posiedzenia Komisji.

8.6 Przeglądy zbiorcze / oddzielny projekt ostatecznej decyzji

(1) Komisja Petycji informuje Bundestag o petycjach, którymi się zajmowała. Do informacji tej załączone są propozycje końcowej decyzji odnośnie petycji w formie przeglądu zbiorczego (zgodnie z art. 112 Regulaminu Bundestagu).

(2) Jeśli któraś z frakcji politycznych zapowiada wniosek zmieniający lub komentarz do końcowej decyzji odnośnie petycji, decyzja ta zostaje oddzielnie wydrukowana.

9. Publikowanie decyzji Komisji

9.1 Powiadomienie petentów

9.1.1 Czas i miejsce powiadomienia

Po tym, jak Bundestag podejmie decyzję o przyjęciu końcowej decyzji odnośnie petycji, Przewodniczący Komisji informuje petenta o sposobie załatwienia sprawy. Informacja taka powinna zawierać odniesienie do przeglądu zbiorczego i – jeśli miała miejsce wypowiedź dotycząca końcowej decyzji – odniesienie do tej wypowiedzi i protokołu z posiedzenia plenarnego Bundestagu. Należy też zamieścić uzasadnienie końcowej decyzji.

9.1.2 Powiadomienie przed końcem postępowania

(1) Jeśli Bundestag nie zbiera się na posiedzenie przez okres 2 tygodni i wnioski sprawozdawców Komisji są zgodne z propozycjami Sekretariatu Komisji dotyczącymi sprawy poruszanej w petycji, informuje się petenta jeszcze przed ostateczną decyzją Izby o projekcie końcowej decyzji, załączając jej uzasadnienie.

(2) Nie dotyczy to petycji nad którymi Komisja pracuje pojedynczo (p. punkt 8.2.1), jak również czasu między pierwszym posiedzeniem Bundestagu a pierwszym posiedzeniem Komisji Petycji w nowym składzie.

9.1.3 Poinformowanie osoby kontaktowej / publiczne obwieszczenie

(1) W przypadku petycji pochodzących od grupy osób nie mającej osobowości prawnej (inicjatywa obywatelska itp.) zarejestrowanych przez Komisję pod jedną wspólną nazwą, Komisja informuje o sposobie załatwienia sprawy jedynie osobę wskazaną jako osoba kontaktowa.

(2) To samo dotyczy petycji zbiorczych i masowych.

Jeśli petenci nie dysponują jednym wspólnym adresem kontaktowym, informowanie poszczególnych osób może zostać zastąpione przez obwieszczenie publiczne. Decyduje o tym Komisja. Ona również określa formę tego obwieszczenia.

9.1.4 Dodatkowe obwieszczenie publiczne

W przypadkach omówionych w punkcie 9.1.3 Komisja może postanowić o opublikowaniu dodatkowego obwieszczenia publicznego.

9.2 Informacja dla Bundestagu i innych instytucji

9.2.1 Kompetencje dotyczące informacji / terminy informacji

(1) Decyzje Bundestagu o przekazaniu rządowi federalnemu petycji do uwzględnienia Przewodniczący Izby przekazuje kanclerzowi federalnemu. Decyzje Bundestagu o przekazaniu rządowi federalnemu petycji do rozważenia Przewodniczący Izby przekazuje odpowiedniemu ministrowi.

(2) Rząd ma z reguły 6 tygodni na ustosunkowanie się do sprawy i udzielenie odpowiedzi.

(3) Ustępy 1 i 2 obowiązują również wtedy, gdy decyzja o uwzględnieniu lub rozważeniu skierowana jest do innych instytucji niż rząd federalny.

(4) Decyzje Bundestagu o przekazaniu petycji do Parlamentu Europejskiego są przekazywane jego Przewodniczącemu przez Przewodniczącego Bundestagu.

(5) Decyzja Bundestagu o przekazaniu petycji rządowi federalnemu jako materiał jest przekazywana przez Przewodniczącego Izby odpowiedniemu ministrowi. Powinien on poinformować Komisję w przeciągu roku o dalszych losach sprawy.

(6) Wszystkie inne decyzje są przekazywane przez Przewodniczącego Komisji.

9.2.2 Odpowiedzi rządu federalnego i innych instytucji

Sekretariat Komisji przekazuje odpowiedzi rządu federalnego lub innych instytucji (p. punkt 6.3) członkom Komisji do wiadomości za pośrednictwem druków komisyjnych.

10. Sprawozdanie z działalności

Komisja Petycji sporządza dla Bundestagu corocznie pisemny raport ze swojej działalności (art. 112 pkt 1 ust. 3 Regulaminu Bundestagu).

Załącznik do punktu 7.6

Zasady współpracy Komisji Petycji z pełnomocnikiem Bundestagu do spraw wojskowych

1. Komisja petycji informuje pełnomocnika Bundestagu do spraw wojskowych o petycji dotyczącej żołnierza Bundeswery. Pełnomocnik Bundestagu do spraw wojskowych informuje Komisję, czy ta sprawa jest przedmiotem prac jego biura.
2. Pełnomocnik Bundestagu do spraw wojskowych informuje Komisję o działaniu jego biura w sprawie, o której dowiedział się, że wpłynęła do Komisji Petycji.
3. Jeśli okaże się, że dana sprawa jest przedmiotem prac zarówno Komisji Petycji jak i pełnomocnika Bundestagu do spraw wojskowych, to z reguły sprawą zajmuje się pełnomocnik Bundestagu do spraw wojskowych.

Jeśli nad sprawą pracuje już Komisja Petycji, to informuje o tym pełnomocnika Bundestagu do spraw wojskowych.

Pełnomocnik Bundestagu do spraw wojskowych i Komisja Petycji informują się wzajemnie – w formie pisemnej – o postępach i wynikach prac nad daną sprawą.

Petycje publiczne – Internet

Dyrektywa dotycząca postępowania z petycjami publicznymi (tumaczenie robocze).

W ramach prawa obywateli do petycji Komisja Petycji Bundestagu udostępnia – początkowo od dnia 1 września 2005 r. na okres 2 lat – dodatkową możliwość wniesienia petycji publicznych, a więc zamieszczanych na internetowej stronie Komisji Petycji Bundestagu, do treści których mogą odnieść się inni internauci. Taka forma prezentacji petycji ma dać możliwość publicznej dyskusji na ważne tematy o znaczeniu ogólnym, dając jej uczestnikom okazję ujawnienia szerokiej gamy poglądów, ocen i doświadczeń. Forum to powinno zapewnić wszystkim biorącym udział w dyskusji – obywatelom i obywatelkom jak również deputowanym do Bundestagu – możliwość poznania różnych punktów widzenia na sprawy będące przedmiotem próśb i skarg skierowanych do ustawodawcy oraz przedstawienia własnych poglądów. Zamiarem Komisji było, aby na stronie internetowej można było znaleźć możliwie szerokie spektrum tematów i aby mogła się do nich ustosunkować możliwie duża liczba zainteresowanych osób. Petycje publiczne podlegają tej

samej procedurze prac w Komisji co inne petycje. Inicjator petycji nie ponosi żadnych niekorzystnych konsekwencji z powodu odmowy upublicznienia swojej petycji. W takim duchu i zgodnie z poniższymi zasadami sprawowana ma być opieka nad dyskusją na forum.

1. Petycje publiczne mogą być kierowane do Komisji Petycji przez każdego obywatela – pojedynczo lub grupowo – na formularzu umieszczonym na stronie internetowej Komisji. Inicjator petycji nie może mieć roszczeń prawnych dotyczących przyjęcia danej petycji jako petycji publicznej. Sygnatariusz petycji publicznej musi podać swój adres poczty elektronicznej.

2.1 Wstępnym kryterium dla petycji publicznej jest to, aby dana prośba lub skarga dotyczyła interesu ogólnego i aby sprawa ta nadawała się do rzeczowej publicznej dyskusji. Rozpatrywanie tej sprawy musi leżeć w kompetencjach Komisji Petycji. Podmiotowa sprawa i jej uzasadnienie powinny być przedstawione możliwie zwięźle i jasno. Należy zmieścić się w miejscu przeznaczonym na ten cel na formularzu. Sprawa lub jej elementy nie powinny dotyczyć osób w sposób umożliwiający ich rozpoznanie.

2.2 Komisja Petycji zastrzega sobie prawo do zebrania podobnych petycji w jedną, określenia przy tym głównego inicjatora petycji i traktowania pozostałych jako jej sygnatariuszy.

3. Petycja publiczna wraz z uzasadnieniem nie będzie przyjęta, jeśli

- a) nie spełnia wymagań określonych w punkcie 2.1,
- b) jej przedmiotem są osobiste prośby lub skargi,
- c) nie jest sporządzona w języku niemieckim,
- d) godzi w godność człowieka,
- e) zawiera poglądy w sposób oczywisty fałszywe, przeinaczające i upokarzające,
- f) jest w sposób oczywisty nierzeczowa lub wychodzi z fałszywych przesłanek,
- g) wzywa do czynów karalnych i sprzecznych z porządkiem publicznym lub wymaga środków niezgodnych z porządkiem konstytucyjnym lub uderzających w ustalone zwyczaje,
- h) zawiera informacje chronione, ingeruje w prawa osobiste konkretnych osób (np. przez podanie ich personaliów), reklamuje produkty lub usługi,
- i) zawiera linki do innych stron internetowych,
- j) użyty w niej język jest niestosowny jak na stronę internetową parlamentu.

4. Komisja może zdecydować o nieupublicznieniu petycji gdy

- a) w bieżącej kadencji podjęła już i zakończyła prace nad bardzo podobną sprawą i nie ma nowych istotnych faktów bądź przesłanek,
- b) parlament jest w trakcie prac nad petycją w tej samej sprawie,

- c) uzna, że dana sprawa wpłynie niekorzystnie na spokój społeczny, stosunki międzynarodowe lub dialog międzykulturowy,
- d) inne petycje publiczne danego inicjatora są na stronach internetowych Komisji,
- e) petycja w sposób oczywisty nie ma szans powodzenia,
- f) nie można zapewnić technicznych możliwości odpowiedniego zaprezentowania danej petycji na stronach internetowych Komisji.

5. Przed przyjęciem danej petycji jako petycji publicznej i jej umieszczeniem w Internecie Sekretariat Komisji sprawdza, czy spełnione są kryteria petycji publicznej. Ze względu na jej publiczną prezentację jest to skrupulatnie sprawdzane. Informacja o umieszczeniu nowej petycji publicznej w Internecie jest przekazywana przewodniczącym frakcji parlamentarnych. W przypadku odmowy umieszczenia petycji w Internecie jest ona dalej przedmiotem prac Komisji jak każda zwykła petycja.

6. Wszelka korespondencja Komisji w sprawach danej petycji wysyłana jest do jej inicjatora, którego imię, nazwisko i adres do korespondencji zostają opublikowane razem z petycją.

7. Sygnatariusze petycji publicznej oraz osoby, które wzięły udział w dyskusji na jej temat, podają Komisji swoje dane personalne, adres zamieszkania i adres poczty elektronicznej. Do publicznej wiadomości zostają podane dane personalne, kraj związkowy, w którym mieszkają oraz data złożenia podpisu lub zabrania głosu w dyskusji.

8. Okres, w którym można podpisać petycję publiczną lub zabrać głos w dyskusji na jej temat, wynosi 6 tygodni.

9.1. Wpisy będące głosem w dyskusji na temat petycji oraz złożone pod nią podpisy podlegają tym samym ograniczeniom, które obowiązują petycję publiczną (określone w punktach 2-4). Wpisy, które nie spełniają tych warunków lub nie mają rzeczowego związku z tematem petycji, zostają usunięte ze strony internetowej Komisji „w związku z naruszeniem reguł”. Istnieje techniczne ograniczenie maksymalnej długości prezentacji poglądów w dyskusji.

9.2. Ze strony internetowej usuwane są także wpisy, co do których istnieją wątpliwości odnośnie prawdziwości danych autora.

9.3. Może dojść do sytuacji, gdy lista podpisów lub forum dyskusyjne zostaną zamknięte wcześniej (przed upływem sześciotygodniowego okresu), o ile nie można zapewnić rzeczowej dyskusji lub byłoby konieczne usunięcie większej liczby wpisów ze względu na nieprzestrzeganie reguł.

10. Po upływie sześciotygodniowego okresu dana petycja publiczna zostaje zamknięta – dalsze podpisywanie i zabieranie głosu w dyskusji jest niemożliwe. Petycja wchodzi w normalny tok pracy Komisji nad petycjami.

11. W trakcie prac parlamentarnych Komisja podejmuje decyzję, czy odbędzie się publiczne posiedzenie względnie wysłuchanie inicjatora petycji.

12. Informacja o wyniku postępowania w parlamencie w sprawie danej petycji zostaje opublikowana w Internecie.

Elementy statystyki

W roku 2004 wpłynęło do Bundestagu 17.999 petycji, a w roku 2005 było ich 22.144. Spadła jednak ilość petycji masowych, a więc napływających w dużej ilości jednakowych lub podobnych (np. pisanych na kartkach pocztowych) petycji wysyłanych do Bundestagu w ramach zorganizowanych akcji. W roku 2005 było ich 67.204. Zmalała także ilość petycji zbiorczych (z załączoną listą podpisów) i wyniosła w 2005 r. 795. Najwięcej petycji nadeszło z Berlina. W roku 2006 Bundestag zajmował się 12.653 petycjami, a w roku 2007 – 13.837 petycjami.

Rzecznik praw obywatelskich (Ombudsman)

W Niemczech nie ma instytucji ogólnokrajowego rzecznika praw obywatelskich. W zakresie spraw związanych z wojskiem jego rolę pełni powołany po raz pierwszy w roku 1956 Pełnomocnik Bundestagu ds. sił Zbrojnych. Jest on umocowany konstytucyjnie (mówi o nim art. 45c) i jest ustawa określająca jego zakres praw i obowiązków.

W trzech niemieckich krajach związkowych (Meklemburgia-Pomorze Przednie, Nadrenia Palatynat i Turyngia) konstytucje tych krajów wprowadzają instytucję rzecznika praw obywatelskich. Mają oni za zadanie, we współpracy z komisjami ds. petycji parlamentów krajów związkowych, pomoc obywatelom w dochodzeniu ich praw wobec urzędów administracji.

WĘGRY (REPUBLIKA WĘGIERSKA)

KONSTYTUCJA REPUBLIKI WĘGIERSKIEJ (wielokrotnie nowelizowana ustawa XX. z 1949 r.)

Rozdział XII - Podstawowe prawa i obowiązki

Artykuł 64

„W Republice Węgierskiej każdy obywatel ma prawo samodzielnie lub zbiorowo wnieść na piśmie prośbę lub skargę do kompetentnego organu państwowego”.

Petycje mogą być składane do rządu, parlamentu oraz do organów władzy samorządowej.

USTAWA:

Zasady składania i rozpatrywania petycji regulowane są w dwóch ustawach:

1. Ustawa XXIX. z 2004 r. o zasadach załatwiania petycji;
2. Ustawa LVII. Z 2006 r. o centralnych organach administracji państwowej.

DEFINICJA pojęcia „petycja”

Definicja pojęcia „petycja” zawarta jest w ustępie 1. Artykułu 141 ustawy XXIX. z 2004 r. o zasadach załatwiania petycji. „Petycja (skarga) jest taką prośbą, której celem jest zaniechanie naruszania prawa osób lub interesu osób, o ile uzyskanie takiego skutku nie znajduje się w kompetencjach innych organów, przede wszystkim sądowniczych.”

PARLAMENT:

Regulamin Izby: Uchwała parlamentu Republiki Węgierskiej nr 46/1994 (30 września)

Część III – Organizacja parlamentu, Rozdział 1.

Urzędnicy parlamentu, Przewodniczący parlamentu

Art. 19 punkt h) „Przewodniczący parlamentu, celem przygotowania oraz rozpatrzenia petycji i wniosków nadsyłanych do parlamentu, przekazuje je kompetentnej komisji parlamentarnej.”

Część V – Rozdział 2.

Postanowienia różne. Petycje kierowane do parlamentu

Art. 136 (1) „Przewodniczący parlamentu przekazuje nadsyłane do parlamentu petycje – zgodnie z ich przedmiotem – kompetentnym komisjom lub urzędom.”

Rozdział 3. Urzędy parlamentu oraz biblioteka parlamentarna

Punkt 3. „Kancelaria parlamentu wraz z wiceprzewodniczącym parlamentu załatwia sprawy związane z petycjami i skargami nadsyłanymi do parlamentu.”

Omówienie ustaw:

Artykuł 141-143. Ustawy XXIX. z 2004 r. zawierają zasady załatwiania petycji, stanowi on. m.in., że petycje mogą być rozpatrywane przez centralne organy administracji

państwowej. Artykuł 1. Ustęp 2. Ustawy LVII z 2006 r. o centralnych organach administracji państwowej, członkach rządu i sekretarzach stanu stanowi, że rząd jest też centralnym organem administracji państwowej, co sprawia, że obywatele mają prawo składać petycje i wnioski o charakterze ogólnospołecznym również do rządu.

Zgodnie z artykułami 141-143 wspomnianej ustawy sposób postępowania z petycjami (skargami) oraz wnioskami natury ogólnospołecznej, który muszą stosować organy administracji państwowej, zawiera ustęp 1 artykułu 141. Petycja (skarga) jest taką prośbą, której celem jest zaniechanie naruszenia prawa osób lub interesu osób, o ile uzyskanie takiego skutku nie znajduje się w kompetencjach innych organów, przede wszystkim sądowiczych. Wnioski natury ogólnospołecznej mogą zawierać propozycje, których spełnienie będzie służyło interesom całego społeczeństwa. Petycję (skargę) może wnieść każdy – słownie, na piśmie lub drogą elektroniczną – i skierować ją do kompetentnego organu. Petycję wnoszoną ustnie urzędnik danego organu jest zobowiązany zapisać. Jeśli petycja lub wniosek natury ogólnospołecznej został wniesiony do niekompetentnego organu, to wówczas jest on zobowiązany w ciągu ośmiu dni przekazać skargę kompetentnemu organowi. O przekazaniu petycji należy niezwłocznie poinformować jej autora. Petycję oraz wniosek natury ogólnospołecznej należy rozpatrzyć w ciągu trzydziestu dni. Jeśli można będzie przewidzieć, że rozpatrzenie będzie trwało więcej niż trzydzieści dni, to wówczas, w ciągu piętnastu dni od złożenia petycji lub wniosku natury ogólnospołecznej, trzeba o tym zawiadomić autora petycji, wskazując jednocześnie na przewidywany termin jej rozpatrzenia. Jeśli charakter petycji lub wniosku o charakterze ogólnospołecznym tego wymaga, kompetentny urzędnik odpowiedniego organu, oprócz przyjęcia petycji, zobowiązany jest także wysłuchać jej autora. Organ kompetentny do rozpatrywania petycji lub wniosków o charakterze ogólnospołecznym po ich rozpatrzeniu, lub odstąpieniu od rozpatrzenia, jest zobowiązany do niezwłocznego zawiadomienia, na piśmie lub drogą elektroniczną, o tym autora petycji wraz ze wskazaniem przyczyn. Zawiadomienie na piśmie nie jest konieczne, jeśli autor petycji jest obecny i usłyszy oraz zrozumie uzasadnienie (komunikat) o rozpatrzeniu petycji. Można odstąpić od rozpatrywania petycji anonimowych. Podobnie jest w przypadku rozpatrywania takich petycji, których autorzy wnoszą je w terminie późniejszym niż sześć miesięcy po wydarzeniu, które naraziło na szwank ich prawa lub interesy. Petycję złożoną w terminie późniejszym niż rok od wspomnianego wydarzenia należy odrzucić od razu, bez rozpatrywania. Jeśli petycja lub wniosek o charakterze społecznym okażą się uzasadnione, to należy zapewnić a) powrót do sytuacji zgodnej z prawem, to jest odpowiadającej interesom społecznym; b) usunięcie wykrytych błędów; c) w uzasadnionych przypadkach należy podjąć inicjatywę mającą na celu pociągnięcie do odpowiedzialności

osób winnych. Autor petycji w żaden sposób nie może być szykanowany z powodu złożenia petycji lub wniosku natury społecznej. Dane osobowe autora petycji lub wniosku o charakterze społecznym mogą być dostępne tylko organowi upoważnionemu do jej (ich) rozpatrywania. Dane te mogą być przekazane większej liczbie odbiorców, ale tylko jeśli autor petycji jednoznacznie wyrazi na to zgodę.

W roku bieżącym do węgierskiego parlamentu wpłynęło 9 petycji. Wybrane petycje dotyczyły: 1) Sytuacji młodych, bezrobotnych kobiet, 2) Ubogich, 3) Inicjatywy Społecznej Fundacji „Przeciwko zachorowaniom na nowotwory” – „ O żywność *bio* na stołówkach” 4) Forum dla demokratyzacji życia publicznego, 5) Ochrony interesów milczącej większości, 6) Regulacji zasad zażywania narkotyków.

Na podstawie:

- Strona internetowa parlamentu węgierskiego (Regulamin Izby)
- Biuro Prasowe rządu Republiki Węgierskiej
- Biuro Obywatelskie parlamentu węgierskiego

WIELKA BRYTANIA

KONSTYTUCJA:

„Prawo petycji do Korony i Parlamentu w celu złożenia skargi jest podstawową zasadą (prawem) konstytucyjną” (House of Commons Information Office – Public Petitions).

„Pozycja prawnoustrojowa w Wielkiej Brytanii, ukształtowana na przestrzeni wieków, posiada specyficzną formułę daleko odbiegającą od „kontynentalnych” państw europejskich. Z formalnego punktu widzenia Zjednoczone Królestwo nie posiada ustawy zasadniczej w postaci pojedynczego aktu normatywnego. Wyróżnić za to można przynajmniej jej 4 podstawowe źródła:

- prawo stanowione: *Magna Charta Libertatum* z 1215 roku, *Petycja Prawa* z 1626 roku, *Habeas Corpus Act* z 1679 roku, *Bill of Rights* z 1688 czy *Ustawa sukcesyjna* z 1701 roku.
- Prawo precedensowe, tj. głównie orzecznictwo sądów,
- Konwenanse konstytucyjne,
- Dzieła, traktaty i podręczniki prawnicze.” (Radosław Wierziński – Portal Spraw Zagranicznych)

Oraz (5) - prawa i traktaty UE (przyp. D.M.K.)

USTAWA: nie ma specyficznej ustawy regulującej prawo petycji.

Przepisy regulujące warunki, tryb i sposób składania petycji zawarte są w Uchwałach i Regulaminie Izby Gmin. Biuro Informacyjne Izby Gmin opracowało informator / przewodnik składania petycji (Factsheet P7, Procedure Series, Listopad 2007 r.)

DEFINICJA pojęcia „petycja”:

Publiczna petycja jest to pisemna prośba skierowana przez jedną osobę lub grupę osób do monarchy, rządu lub parlamentu w sprawie podjęcia określonych działań. .

Nie należy mylić petycji publicznych, składanych w Izbie Gmin z petycjami, mającymi na celu zablokowanie uchwalenia ustawy prywatnej (private bill). Projekty ustaw prywatnych są bardzo brytyjską instytucją. Jedynymi krajami, mającymi podobne procedury są i to nie wszystkie, kraje Wspólnoty Narodów (Commonwealth of Nations), np. Kanada. Ustawodawstwo prywatne, które nie ma nic wspólnego z projektami ustaw deputowanych „prywatnych” jest to ustawodawstwo, które przynosi jakieś szczególne korzyści pojedynczym osobom, grupom osób lub organizacjom ale nie przynosi tych samych korzyści wszystkim innym osobom, grupom czy organizacjom. Jego skutek jest bardziej osobisty i szczególny niż publiczny i ogólny.

Typowe projekty ustaw prywatnych pozwalają przedsiębiorstwom gospodarki komunalnej na podjęcie prac, władzom lokalnym na tworzenie przepisów a np. pojedynczym osobom na uzyskanie obywatelstwa brytyjskiego.

Projekty ustaw deputowanych „prywatnych” – „Deputowani szeregowi z ław tylnych mogą wymyślić pożądane zmiany ustawowe i przy pewnej dozie szczęścia i wytrwałości ujrzeć, jak ich projekty stają się prawem” (Paul Silk – *Jak działa Parlament Brytyjski?*)

Petycje do rządu – składane są osobiście, pocztą lub e-mailem na adres premiera - Downing Street 10. Taka forma składania petycji przez obywateli istnieje już w wielu krajach.

Można również napisać i podpisać petycję na stronie internetowej: e-Petitions.

PARLAMENT

Regulamin Izby Gmin

Regulaminy są pisanymi prawami na podstawie których parlament prowadzi swoją działalność. Regulują sposób postępowania deputowanych, postępowania z aktami prawnymi oraz organizację Izby. Niektóre z nich są tymczasowe. Obecnie jest około 150 regulaminów odnoszących się do działalności Izby i Projektów Ustaw Publicznych (o znaczeniu ogólnym) i około 250 odnoszących się do projektów ustaw prywatnych. Petycje regulują m.in. Reg. No 48, Reg. No 153 i 154).

KOMISJE:

Komisja Nadzwyczajna Izby Gmin – Select Committee

OPIS

Petycje publiczne w Izbie Gmin w Wielkiej Brytanii

Każdy może skierować petycję do Izby Gmin, aby poinformować deputowanego o swojej opinii na jakiś temat i prosić go o podjęcie odpowiednich działań. Składanie petycji jest formalnym procesem polegającym na skierowaniu na piśmie sprawy do deputowanego, którą przedstawia on na posiedzeniu Izby Gmin. Tekst petycji jest publikowany w oficjalnym sprawozdaniu z obrad parlamentu (Hansard).

Warunki, jakie musi spełniać petycja:

A. Styl i treść petycji

1. Petycja powinna być zaadresowana w sposób szczególny i z szacunkiem do Izby Gmin i w sposób zrozumiały przedstawiać sprawę i jej autorów.
2. Petycja powinna zawierać jeden albo więcej akapitów wskazujących powody skierowania jej do Izby Gmin.
3. Petycja powinna zawierać jasno sformułowaną prośbę, której tematyka mieści się w kompetencjach Izby.

4. Petycja powinna zawierać krótkie zdanie, wskazujące na zakończenie głównej części petycji. (Poleca się zastosowanie jednego z dwóch proponowanych stylów – przykłady)
5. Petycja musi być napisana w formie wyrażającej szacunek, godność i być powściągliwa w języku.
6. W petycji nie można nawiązywać do żadnej debaty w parlamencie ani do żadnej zamierzonej propozycji, chyba, że taka propozycja jest zamieszczona w Gazecie Ogłoszeń (Notice Paper).
7. Nie można wnioskować o przyznanie subwencji ze środków publicznych, z wyjątkiem rekomendacji monarchy, chyba, że petycja zawiera prośbę o przyznanie publicznych środków w formie projektu ustawy (Regulamin No 48)..
8. Petycja musi być złożona w formie pisemnej, drukowanej, nie może zawierać skreśleń, zmasań i dopisków między wierszami.
9. Petycja musi być sporządzona w języku angielskim lub musi być dołączone tłumaczenie potwierdzone przez deputowanego, który będzie się nią zajmował.
10. Do petycji nie mogą być dołączane żadne listy, oświadczenia i inne dokumenty.

B. Podpisy

11. Petycja musi być podpisana przez przynajmniej jedną osobę. Pierwszy podpis powinien być złożony bezpośrednio pod tekstem petycji.
12. Jeżeli podpisy znajdują się na więcej niż jednej kartce, to pełny tekst prośby do Izby musi być powtórzony w nagłówku każdej kartki.
13. Każdy podpis musi być złożony bezpośrednio na dokumencie zawierającym petycję lub prośbę a nie skopiowany lub naniesiony na ten dokument w inny sposób.
14. Składający petycję musi zamieścić swój adres, a pod adresem podpis.
15. Podpis musi być wyraźny, inaczej petycja jest zwracana do adresata.
16. Petycja zbiorowa w imieniu wielu podmiotów firmy lub instytucji powinna być podstemplowana pieczęcią tej firmy lub instytucji, jeśli taka istnieje.

C. Przedstawianie petycji

17. Petycja może być przedstawiona Izbie tylko przez deputowanego, ale nie jest on zobligowany do jej przedstawienia. Petycja może być wniesiona w sposób formalny lub nieformalny.
18. Deputowany nie może przedstawić swojej własnej petycji. Jeżeli jednak kieruje do Izby własną petycję, to musi ona być przedstawiona przez innego deputowanego. Ta zasada nie dotyczy przypadków, kiedy członek parlamentu

przedstawia petycję podpisaną przez niego, jako osoby reprezentującej władze lokalne lub inne instytucje publiczne.

D. Prezentacja nieformalna

19. W każdym momencie w trakcie posiedzenia Izby deputowany może wrzucić petycję do zielonego worka, który znajduje się za prowadzącym obrady. Musi podpisać ją swoim nazwiskiem, na górze pierwszej strony, powyżej tekstu petycji. Jeżeli petycja otrzymana w ten sposób nie jest zgodna z przepisami, urzędnik ds. publicznych petycji zwraca ją deputowanemu z wyjaśnieniem powodu niezgodności z przepisami z sugestią dokonania poprawki (aby uniknąć takiej sytuacji, deputowany może sprawdzić jej dopuszczalność w Biurze Prasowym przed umieszczeniem jej w zielonym worku).

E. Prezentacja formalna (patrz Reg. No 153 i 154)

20. Jeżeli deputowany zamierza zaprezentować petycję w sposób formalny (w trakcie trwania sesji Izby), powinien podpisać ją na górze pierwszej strony, powyżej treści petycji i zgłosić ją w Journal Office (w przybliżeniu odpowiednik Biura Prac Senackich), w celu zamieszczenia jej w porządku obrad Izby.

21. Następnie przekazuje petycję do (Table Office) w szczegółowo określonych dniach w celu wpisania na listę mówców.

22. Deputowany zostaje wywołany przez Przewodniczącego Izby (Speaker) prowadzącego obrady w celu zaprezentowania petycji bezpośrednio przed półgodzinną przerwą w obradach.

23. Przedstawienie przez deputowanego petycji polega na krótkim streszczeniu jej treści, wskazaniu od kogo ona pochodzi, czego dotyczy i podaniu liczby podpisów.

24. Deputowany może również poprosić sekretarza obrad o odczytanie petycji. Jeżeli zamierza prosić sekretarza obrad o odczytanie petycji, musi poinformować o tym wcześniej Table Office i upewnić się, czy petycja jest czytelna, podpisana i dostarczyć kopię petycji, jeśli to konieczne.

25. Po odczytaniu petycji umieszcza ją w zielonej torbie znajdującej się za prowadzącym obrady.

F. Po prezentacji

26. W publikacji z przebiegu obrad z danego dnia (Votes and Proceedings) zapisany zostaje temat petycji, autorzy petycji i informacja o trybie zaprezentowana - formalnie lub nieformalnie (jeśli petycja była prezentowana formalnie, znajduje się w oficjalnym sprawozdaniu z przebiegu obrad (Hansard)). Pełny tekst petycji

jest zamieszczany jako załącznik do Votes and Proceedings a kopia jest przesyłana deputowanemu, który ją prezentował.

27. Zgodnie z Regulaminem No 156, kopia petycji jest przesyłana do odpowiedniego ministerstwa, np. petycja przeciwko paleniu papierosów jest kierowana do Ministerstwa Zdrowia. Odpowiedź ministra na przesłaną petycję jest załączana do publikacji Votes and Proceedings a tekst odpowiedzi otrzymuje deputowany, który się nią zajmował. Minister nie musi zająć się sprawą zawartą w petycji (deputowany jest o tym fakcie informowany). Tekst petycji i udzielone przez ministrów odpowiedzi na nie są przesyłane do odpowiednich komisji Izby Gmin. Teksty petycji są dostępne w Dzienniku Urzędowym Izby Gmin ,które znajdują się w większych bibliotekach Wielkiej Brytanii.

Elementy statystyki

Liczba petycji skierowanych do Izby Gmin w latach 1989-2006

Posiedzenia Izby	Ogólna liczba petycji	Liczba petycji przedstawionych formalnie	Liczba petycji przedstawionych nieformalnie	Liczba petycji, w stosunku do których podjęto działania
1989-90	960	235	725	-
1990-91	183	87	96	-
1991-92	452	56	396	-
1992-93	2651	137	2514	-
1993-94	102	60	42	-
1994-95	119	57	62	73
1995-96	77	49	26	39
1996-97	55	40	15	24
1997-98	99	73	26	55
1998-99	99	56	43	37
1999-2000	87	68	19	55
2000-01	36	28	8	26
2001-02	129	109	20	97
2002-03	220	194	26	178
2003-04	128	112	16	82
2004-05	51	44	7	38
2005-06	293	257	36	207

e-Petycje

W Wielkiej Brytanii spodziewana jest na jesieni b.r. poważna dyskusja na temat składania petycji do Parlamentu drogą elektroniczną. W kwietniu 2008 r. Komisja Procedur złożyła Raport (2007-08 HC 136) dotyczący e-petycji, będący niejako uzupełnieniem Raportu z 2007 r za okres 2006-07 dotyczącego petycji publicznych. Będzie on przedmiotem w/w dyskusji. Oba raporty są bardzo ważnymi dokumentami w dyskusji, w związku z poszukiwaniem metody zachęcenia społeczeństwa w angażowanie się w sprawy parlamentu i polityki.

Rozważa się również wprowadzenie systemu „e-petycji” do Rady Miejskiej (Council), celem zwiększenia znaczenia i wpływu obywateli na lokalną politykę.

Zalecenie rządu skierowane do parlamentu w sprawie składania petycji drogą elektroniczną – kwiecień 2008 r.

Rząd zaleca, aby parlament zaakceptował formę przedstawiania petycji drogą elektroniczną (e-petycje), co byłoby wyrazem realizacji wysiłków zmierzających do „ponownego zaangażowania społeczeństwa w prace parlamentu i politykę”.

Downing Street - siedziba premiera już uruchomiła stronę internetową *on-line e-petitions*. Parlamentarzyści woleliby wprowadzić, aby społeczeństwo zwracało się również do parlamentu nie tylko do premiera, ale biorą pod uwagę rozważenie zaleceń rządu jesienią b.r. po wznowieniu prac parlamentu po przerwie wakacyjnej.

Zdaniem rządu, parlamentarny system funkcjonowania e-petitions powinien spełniać następujące warunki:

- e-petycje powinny być składane za pośrednictwem parlamentarnej strony internetowej.
- jeśli będą spełniały wymogi Izby, deputowany z okręgu wyborczego osoby składającej petycję mógłby być osobą wspierającą.
- e-petycje mogłyby być „zawieszane” na stronie internetowej parlamentu przez określony czas, umożliwiając innym zapoznanie się z nimi i podpisanie ich.
- po upływie przewidzianego terminu, petycja byłaby zamknięta, deputowany mógłby ją dalej popierać.
- mogłyby wówczas zostać przedstawiona Izbie w sposób formalny (system automatyczny lub osobiście na forum Izby).

Przewiduje się, że składający petycje i ich sygnatariusze mogliby domagać się otrzymywania drogą elektroniczną informacji na temat postępów w rozpatrywaniu petycji od deputowanego ze swojego okręgu. E-petycje byłyby drukowane w Oficjalnym Sprawozdaniu

z Posiedzeń Izby (Hansard) a rząd byłby zobowiązany do udzielenia odpowiedzi w ciągu dwóch miesięcy od ich przedstawienia. Uwzględnia się również konieczność zmodyfikowania Regulaminu Izby, dotyczącego petycji.

Na podstawie:

1. Strona internetowa parlamentu Wielkiej Brytanii: www.parliament.uk :
2. Factsheet P7 – House of Commons Information Office
3. House of Commons Procedure Committee – *Public Petitions and Early Day Motions*, First Report of Session 2006-2007
4. House of Commons Procedure Committee – e-Petitions, First Report of Session 2007-2008
5. Rządowa strona internetowa – e-petitions: petitions.pm.gov.uk lub www.number10.com
6. Written Ministerial Statement – 22 July 2008
6. The Governance of Britain – Petitions, the Government's response to the Procedure Committee First Report, session 2006-07

SZKOCJA

We wspomnianym raporcie Komisji Procedur Izby Gmin wspomina się o rozwiązaniach przyjętych w sprawie petycji w Szkocji.

Materiał dotyczący Szkocji, opublikowany w języku polskim, pochodzi w całości ze strony internetowej: <http://www.scottish.parliament.uk/vli/publicInfo/documents/Petitions1sted-Polish.pdf>

Petycja publiczna

Jak złożyć petycję publiczną

Niniejszy dokument opisuje, w jaki sposób można przesłać swoją petycję do Parlamentu Szkockiego, a także w jaki sposób działa parlamentarna Komisja Petycji Publicznych.

Wstęp

Wysyłanie petycji do Parlamentu Szkockiego to jedna z podstawowych metod, z pomocą których wyborcy mogą wywierać bezpośredni wpływ na kształtowanie się procesów politycznych, poprzez poruszanie kwestii dotyczących interesu narodowego, zwracając się bezpośrednio do członków parlamentu. Członkowie Parlamentu Szkockiego nie mogą sami składać petycji, jednak poza tym nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące składania petycji, nie ma też obowiązku zebrania określonej liczby podpisów. Petycje mogą być sporządzone w dowolnym języku. System petycji jest zatem kluczowym elementem umożliwiającym parlamentowi realizowanie podstawowych celów:

- podział władzy;
- odpowiedzialność;
- łatwy dostęp;
- promowanie równych szans.

Komisja Petycji Publicznych (PPC)

Komisja Petycji Publicznych to komisja parlamentarna, której zadaniem jest rozpatrywanie petycji. Petycje są rozpatrywane indywidualnie na posiedzeniach komisji. Komisja zbiera się zazwyczaj co dwa tygodnie podczas całej kadencji parlamentu. Wszystkie zebrania komisji są publiczne.

Skład komisji z grubsza odzwierciedla rozkład sił politycznych w parlamencie. Podczas jednego posiedzenia rozważanych jest przeważnie sześć petycji. Niektórzy spośród wnioskodawców mają możliwość wystąpienia przed komisją w celu przedstawienia swojej petycji. Zwykle dzieje się tak, kiedy petycja porusza kwestię nierozpatrywaną jeszcze uprzednio przez komisję. Wnioskodawcy mogą również przedstawiać pisemne dowody na poparcie swoich petycji.

Rolą komisji jest zapewnienie, by podjęte zostały odpowiednie działania odnośnie każdej dopuszczalnej petycji. Aby dobrze spełniać tę funkcję, komisja bierze na siebie obowiązek wstępnego rozważenia zgłoszonej kwestii.

Może to polegać na przeanalizowaniu dowodów dostarczonych przez wnioskodawców oraz zebraniu pisemnych dowodów od organizacji zainteresowanych kwestią poruszoną w petycji. Komisja może skonsultować się ze Szkockim Organem Wykonawczym lub innymi organami, jeśli jest to konieczne, a także wezwać odpowiedniego ministra do stawienia się przed komisją. Należy także pamiętać, że komisja nie ma obowiązku podejmowania żadnych konkretnych działań i może zamknąć petycję bez dokonywania szczegółowej analizy. W takich przypadkach wnioskodawca zostanie powiadomiony o zamknięciu petycji wraz z podaniem przyczyny.

Kierując się pisemnymi i ustnymi dowodami zebranymi w trakcie posiedzeń, komisja podejmuje decyzję, czy kwestia podniesiona w petycji powinna zostać poddana dalszej analizie. Jeśli komisja zdecyduje, że konieczna jest szczegółowa analiza, wówczas petycja najczęściej zostaje przekazana odpowiedniej komisji parlamentarnej zajmującej się tą dziedziną spraw. Komisja może również zażądać odbycia debaty parlamentarnej, aby petycja mogła zostać przeanalizowana przez cały parlament. Również w tym wypadku, po rozważeniu wniosku Komisja Petycji Publicznych lub inna odpowiednia komisja mogą uznać, że dalsze prace nad wnioskiem ze strony parlamentu nie są konieczne i zamknąć petycję. We wszystkich przypadkach komisja powiadamia o swoich działaniach wnioskodawcę.

Dopuszczalność petycji

Petycje powinny poruszać kwestie leżące w kompetencji Parlamentu Szkockiego. Obejmuje to sprawy związane m.in. ze służbą zdrowia, edukacją i ochroną środowiska. Lista spraw poddanych dewolucji⁶, leżących w gestii Szkockiego Parlamentu, a także zarezerwowanych dla rządu Wielkiej Brytanii znajduje się poniżej.

Kluczowe sprawy podlegające dewolucji obejmują:

- służbę zdrowia,
- edukację,
- kulturę i sztukę,
- samorząd lokalny,
- mieszkalnictwo,

⁶ Dewolucja – przejęcie sprawy do załatwienia lub określonego zadania do wykonania przez organ wyższego stopnia od organu niższego stopnia (instytucja dewolucji istnieje m.in. w kodeksie postępowania administracyjnego oraz w ordynacji podatkowej).

- opiekę społeczną,
- policję i straż pożarną,
- rolnictwo,
- ochronę środowiska,
- niektóre aspekty transportu, także dotyczące dróg i autobusów,
- turystykę.

Kluczowe sprawy zastrzeżone obejmują:

- konstytucję,
- politykę zagraniczną,
- imigrację i kwestie narodowe,
- bezpieczeństwo socjalne,
- obronę i bezpieczeństwo narodowe,
- sprawy fiskalne i gospodarcze,
- handel i przemysł,
- energię atomową, ropę, gaz i energię elektryczną,
- zatrudnienie,
- niektóre aspekty transportu, także dotyczące bezpieczeństwa dróg krajowych i kolei.

Podstawową rolą komisji jest nadzorowanie działalności Szkockiego Organu Wykonawczego. Komisja nie ma uprawnień, by ingerować w decyzje operacyjne i działania innych organów publicznych w Szkocji, np. placówek służby zdrowia i samorządów. Petycja wymagająca od parlamentu przekroczenia swoich uprawnień jest niedopuszczalna.

Jednakże wiele petycji dotyczy doświadczeń wnioskodawców na szczeblu lokalnym, np. kampanii przeciwko zamknięciu miejscowej szkoły lub budowie obiektu na miejscowym placu zabaw. Mimo iż komisja nie może bezpośrednio ingerować w tego typu sprawy, może zwrócić się do Szkockiego Organu Wykonawczego, by dokonał rewizji swojej polityki i/lub wytycznych dotyczących działalności samorządów i innych instytucji publicznych.

Wnioskodawcy nie mogą zwracać się do komisji z prośbą o rozstrzygnięcie spraw prywatnych lub komercyjnych, które powinny być rozstrzygane przez sąd lub inną przeznaczoną do tego instytucję. W sytuacji, gdy wnioskodawca ma, lub też może mieć dopuszczalne zastrzeżenia odnośnie prywatnego projektu ustawy, powinien postępować zgodnie z określoną procedurą. Wnioskodawcy muszą być w stanie udowodnić, że podniesiona przez nich kwestia dotyczy interesu publicznego.

Komisja nie może rozważać petycji dotyczących spraw, w stosunku do których toczy się postępowanie przed sądem, lub też takich, które są potencjalnie oszczercze lub zawierają

obraźliwe określenia. Sporządzając petycję należy zatem unikać podawania danych konkretnych osób.

Wnioskodawcy powinni dowieść, że podjęli wcześniej wymagane kroki dążące do rozwiązania kwestii poruszonej w petycji, np. kontaktując się ze swoim posłem lub miejscowym radnym, a nawet bezpośrednio ze Szkockim Organem Wykonawczym.

Petycje identyczne lub o treści zbliżonej, składane przez lub w imieniu tej samej osoby lub organizacji, podczas tej samej sesji parlamentarnej zostaną uznane za niedopuszczalne, chyba że od czasu rozpatrzenia pierwszej petycji przez komisję upłynął więcej niż rok.

Porady na temat dopuszczalności petycji można uzyskać od zarządcy komisji, którego dane znajdują się na końcu niniejszego dokumentu. W przypadku kwestii spornych, o dopuszczalności petycji decyduje komisja.

Wynik

Proces rozpatrywania petycji pozwala wyborcom wywierać bezpośredni wpływ na procesy polityczne za pośrednictwem Komisji Petycji Publicznych. Składanie petycji zapewnia wyborcom bezpośredni kontakt z członkami parlamentu i innymi decydentami. Petycje mogą pomóc w zwróceniu uwagi na konkretną kampanię i spowodować uwzględnienie w programie parlamentu lub Organu Wykonawczego kwestii, na które w innym wypadku nie zwrócono by uwagi.

System petycji zapewnia ocenę wprowadzonych zmian legislacyjnych i może prowadzić do zmiany prawa. Można to uznać za część szerszego systemu oceny polityki rządowej lub parlamentarnej. Mogą stymulować debaty i dyskusje parlamentarne, a także wpływać na zmiany w polityce rządu i/lub innych instytucji publicznych.

W jaki sposób można złożyć petycję?

Petycje należy składać używając formularza petycji publicznych. Formularz można pobrać ze strony parlamentu, lub kontaktując się z zarządcą komisji.

Petycje powinny zawierać następujące informacje:

- Dane osobowe wnioskodawcy: Nazwisko, adres kontaktowy, na który należy przysyłać wszelką korespondencję, adres e-mail i numer telefonu. Jeśli wnioskodawca nie chce, by jego dane osobowe były publicznie dostępne, np. z powodów osobistych, może poprosić o ich utajnienie. Należy jednak pamiętać, że tego typu prośby są zwykle spełniane jedynie w wyjątkowych sytuacjach.
- Tekst petycji: Należy jasno i zwięźle wyjaśnić, jakich działań wnioskodawca oczekuje od Parlamentu Szkockiego.
- Dodatkowe informacje: Należy podać wszelkie dodatkowe informacje mające związek z petycją i wymienić powody, dla których uważa się wymienione działania za konieczne.

Informacje te zostaną udostępnione członkom komisji przed rozważeniem petycji. Należy ograniczyć objętość petycji do czterech stron formatu A4.

- Działania podejmowane przez złożeniem petycji: Należy załączyć streszczenie wszelkich działań podjętych wcześniej, by rozwiązać poruszoną kwestię, włącznie z danymi przedstawicieli, z którymi kontaktował się wnioskodawca.
- Wystąpienie przed komisją: Przewodniczący komisji może poprosić wnioskodawcę o stawienie się przed komisją w celu przedstawienia swojej petycji. Wnioskodawca powinien powiadomić przewodniczącego, czy zgadza się wygłosić krótkie oświadczenie i odpowiedzieć na pytania członków komisji.

Ukończone petycje powinny zostać złożone u zarządcy komisji. Część 100 Ustawy o usługach pocztowych z 2000 r. stanowi, że petycje przesyłane do parlamentu są zwolnione z opłaty pocztowej, jeśli zostaną złożone na poczcie. Aby skorzystać z tej usługi, wnioskodawca powinien opatrzyć petycję czytelnym napisem "Petition to the Scottish Parliament" („Petycja do Parlamentu Szkockiego” oraz adresem pocztowym podanym na końcu niniejszego dokumentu. Tam, gdzie jest to możliwe, petycje powinny być przesyłane w formacie elektronicznym.

Petycje nie powinny zawierać:

- określeń obraźliwych, niepowściągliwych, podżegających, sarkastycznych czy prowokacyjnych, a także określeń, które czytający mogliby uznać za obraźliwe;
- oświadczeń fałszywych lub oszczerczych;
- informacji chronionych zakazem lub wyrokiem sądu;
- informacji drażliwych lub poufnych informacji handlowych;
- nazwisk konkretnych osób ani informacji, które pozwalałyby te osoby zidentyfikować w związku z oskarżeniami o przestępstwo.

Petycje niespełniające powyższych wymogów zostaną uznane za niedopuszczalne. W takich przypadkach wnioskodawca zostanie pisemnie poinformowany o powodach takiej decyzji.

Jak skorzystać z systemu e-petition?

System e-petition pozwala na rozpropagowanie swojej petycji w Internecie, gdzie może ona przyciągnąć większą uwagę i znaleźć więcej zwolenników przed oficjalnym złożeniem jej do Komisji Petycji Publicznych.

Petycje w formacie elektronicznym przechowywane są na stronie parlamentu przez określony czas, zwykle przez 3-4 tygodnie.

Znajdują się na stronie: <http://epetitions.scottish.parliament.uk>

Każda petycja posiada własne forum dyskusyjne, gdzie goście i zwolennicy mogą dyskutować na temat spraw poruszonych w petycji, a także spraw z nią związanych. Wnioskodawcy proszeni są o umieszczenie kilku wstępnych komentarzy, by w ten sposób stymulować dyskusję.

Po upływie czasu przechowywania petycji jest ona oficjalnie wysyłana do komisji, która rozpatruje ją w standardowy sposób

I co dalej?

Po wpłynięciu petycji, wnioskodawca otrzyma pisemne podziękowanie, a także zostanie powiadomiony o terminie rozpatrywania petycji przez komisję. Wnioskodawca otrzyma też numer referencyjny petycji, np. PE999.

Wszystkie petycje rozpatrywane są publicznie przez komisję. Wnioskodawcy mogą obserwować posiedzenie z galerii publicznej, mogą także przemawiać, argumentując na rzecz swojej petycji.

Szczegóły dotyczące postępu prac nad petycją znajdują się w witrynie Parlamentu Szkockiego: **www.scottish.parliament.uk/petitions**

Pisemny **zapis** wszystkich kwestii wypowiedzianych posiedzenia komisji jest następnie publikowany („Raport oficjalny”) i również udostępniany w Internecie. Wszystkie posiedzenia komisji są także transmitowane z wykorzystaniem transmisji internetowych.

Wnioskodawcy są powiadamiani o wszelkich decyzjach podjętych przez komisję wraz z podaniem powodów takich decyzji.

Kontakt w razie pytań i wątpliwości

Niniejsza notka **informacyjna** jest dostępna w wielu różnych językach. Petycje można również sporządzać w alfabecie Braille’a, a także w innych formatach używanych przez osoby mające szczególne wymagania. Przed złożeniem petycji należy ustalić wszelkie szczegóły z zarządcą komisji.

Po szczegółowe informacje i porady w sprawie petycji do Parlamentu Szkockiego należy zwrócić się do następujących osób:

Clerk to the Public Petitions Committee (Zarządca Komisji Petycji Publicznych)
The Scottish Parliament
Edinburgh
EH99 1SP
Telefon: 0131 348 5186
E-mail: petitions@scottish.parliament.uk

Biuro Informacji Publicznej Parlamentu Szkockiego udziela informacji na temat parlamentu, jego członków, obrad i procedur. Dane kontaktowe znajdują się poniżej:

Adres: Public Information Service
The Scottish Parliament
Edinburgh
EH99 1SP

Telefon: 0131 348 5000; 0845 278 1999 (taryfa lokalna)
Użytkownicy telefonów tekstowych mogą skontaktować się z nami pod numerem 0845 270 0152. Obsługiwane są także połączenia z wykorzystaniem usługi RNID Typetalk.

Faks: 0131 348 5601

E-mail: sp.info@scottish.parliament.uk

Witryna www.scottish.parliament.uk

Niniejsza ulotka jest częścią serii *Jak działa Parlament Szkocki*. Jeśli istnieje potrzeba przygotowania powyższych informacji w innym formacie lub języku, prosimy o kontakt z Biurem Informacji Publicznej.

ROSJA – FEDERACJA ROSYJSKA

Konstytucja Federacji Rosyjskiej, przyjęta w ogólnonarodowym referendum w dniu 12 grudnia 1993 r.

Rozdział 2 – Prawa i wolności człowieka i obywatela

Artykuł 33

„Obywatele Federacji Rosyjskiej mają prawo zwracać się osobiście, jak również kierować indywidualne i zbiorowe petycje do organów państwowych i organów samorządu terytorialnego.”

Artykuł 46, punkt 3: „Każdy ma prawo, zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Federację Rosyjską, zwracać się do międzypaństwowych organów ochrony praw i wolności człowieka, jeśli wyczerpane zostały wszystkie wewnętrzpaństwowe środki ochrony prawnej”.

Rozdział 7 – Władza sądownicza

Artykuł 125, punkt 4: Sąd Konstytucyjny Federacji Rosyjskiej na podstawie skarg o naruszenie konstytucyjnych praw i wolności obywateli oraz wniosków sądów bada, w trybie przewidzianym przez ustawę federalną, zgodność z konstytucją ustawy zastosowanej lub mającej zastosowanie w konkretnej sprawie.”

USTAWA:

Federalna ustawa o sposobie rozpatrywania petycji składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej, przyjęta przez Dumę Państwową 21 kwietnia 2006 r. i zatwierdzona przez Radę Federacji w dniu 26 kwietnia 2006 r.

DEFINICJA pojęcia „petycja”

Wspomniana powyżej ustawa w artykule 4. precyzuje podstawowe pojęcia związane ze składaniem petycji. W punkcie 1. mówi o „petycji obywatela” – dalej „petycji” kierowanej do organu państwowego lub organu samorządu terytorialnego, składanej na piśmie lub ustnie.

Punkt 2. przynosi definicję „propozycji”; są to propozycje obywateli dotyczące zmian treści obowiązujących aktów prawnych, regulujących funkcjonowanie organów państwowych i organów władzy samorządowej oraz dotyczących polepszenia (poprawy) sfery społecznej i gospodarczej w aspekcie funkcjonowania państwa i społeczeństwa.

Punkt 3. przynosi definicję pojęcia „informacja” – jest to zgłoszenie przedstawiane przez obywatela, dotycząca nieprzestrzegania jego praw konstytucyjnych lub praw konstytucyjnych osób trzecich. Mowa tu także o informacjach dotyczących naruszenia praw konstytucyjnych obywateli, niedociągnięciach w pracy organów państwowych i organów samorządowych.

Punkt 4. zawiera definicję „skargi” – prośba obywatela o ustanowienie nowych praw oraz informacja obywatela o naruszeniu jego istniejących praw, wolności lub interesów wynikających z ustawy lub praw i wolności osób trzecich.

RADA FEDERACJI (Izba Wyższa)

Instrukcja dotycząca postępowania w sprawie rozpatrywania petycji kierowanych do Rady Federacji, przyjęta jako rozporządzenie nr 461 przewodniczącego Rady Federacji w dniu 1 listopada 2006 r.

OPIS:

Część I – zawiera postanowienia ogólne

Zawiera zasady rozpatrywania petycji składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej indywidualnie lub zbiorowo oraz przez osoby zagraniczne, lub osoby nie posiadające obywatelstwa osobiście lub na piśmie. Odpowiedzialność za rozpatrywanie petycji składanych przez obywateli ponoszą przewodniczący odpowiedniej komisji Rady Federacji oraz kierownictwo administracji Rady Federacji.

Część II – organizacja osobistych wizyt obywateli w Izbie

Część II (najobszerniejsza) część instrukcji zawiera szczegółowe zalecenia związane z przyjmowaniem obywateli, którzy przybywają do Rady Federacji, w celu przedstawienia swoich petycji. Przy ustnych zgłoszeniach petycji asystują kompetentni pracownicy Rady Federacji, występując w charakterze ekspertów Wydziału Przyjęć Rady Federacji. Osoba odpowiedzialna za przyjęcie obywatela w Radzie Federacji podejmuje decyzje co do dalszego toku rozpatrzenia zgłoszonej petycji. Istnieje również możliwość telefonicznych zgłoszeń petycji. Zgłoszenia te są rejestrowane, ewidencjonowane i rozpatrywane w trybie podobnym do petycji zgłaszanych na piśmie. Przy przyjęciach obywateli w Radzie Federacji obowiązuje zasada kolejności zgłoszeń.

Część III – sposób rozpatrywania petycji składanych na piśmie

Szczegółowy opis sposobu rozpatrywania petycji zgłaszanych na piśmie. Na wstępie ustawodawca pisze, że petycje tego typu są ewidencjonowane przez Wydział Przyjęć Rady Federacji; system ten obowiązuje również w przypadku petycji przesyłanych drogą elektroniczną oraz faksem. Jeśli zdarzają się petycje adresowane bezpośrednio do członków Rady Federacji, to wówczas są one ewidencjonowane bezpośrednio przez nich lub przez osoby do tego upoważnione, z pominięciem Wydziału Przyjęć Rady Federacji. Petycje adresowane do którejś z komisji Rady Federacji przekazywane są do Wydziału Przyjęć Rady Federacji. Petycje zgłaszane na piśmie rozpatrywane są z pominięciem bezpośredniego udziału obywateli, którzy je zgłosili. Wydział Przyjęć Rady Federacji nie prowadzi z obywatelami korespondencji elektronicznej. Petycje sporządzane w językach obcych lub w

językach narodów Federacji Rosyjskiej są rozpatrywane po ich przetłumaczeniu na język rosyjski lub po dołączeniu do nich streszczenia w języku rosyjskim.

Część IV – Ogólne zasady rozpatrywania petycji składanych przez obywateli.

OMÓWIENIE USTAWY:

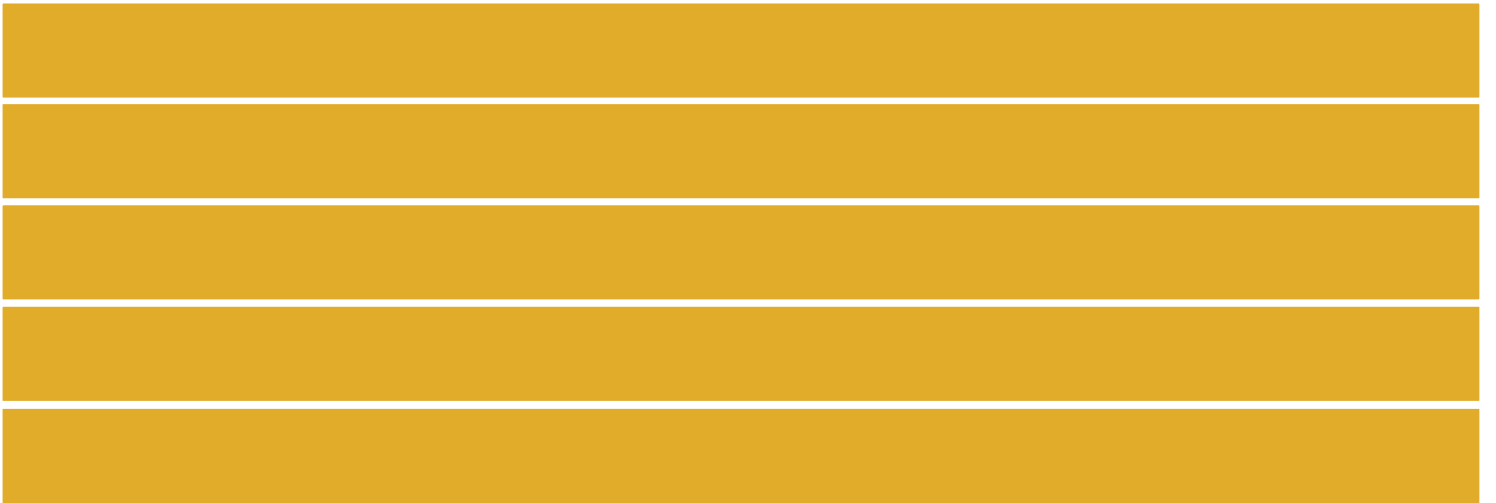
Ustawa jest w całości poświęcona zasadom składania i rozpatrywania petycji. Na początku ustawodawca stwierdza, że przedstawione w akcie prawnym zasady składania petycji wynikają z prawa obywateli do zgłaszania petycji, zawartego w Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Nieco dalej pada także stwierdzenie, że prawo to związane jest z umowami międzynarodowymi podpisanymi przez Federację Rosyjską oraz z ustawami federalnymi. Prawo składania petycji nie może oznaczać ograniczania wolności osób trzecich. Obywatel składający petycję do organów państwowych ma prawo dołączyć do nich załączniki w formie dokumentów, z własnymi uwagami wnioskodawcy co do sposobu ich wykorzystania. Obywatel, który złożył petycję ma gwarancje, że zawarte w niej treści związane z jego osobą, nie zostaną, bez jego zgody, przekazane osobom trzecim. O ile zajdzie konieczność weryfikacji danych zawartych w petycji, obywatel zobowiązany jest do przedstawienia stosownych dokumentów (lub ich kopii).

Istnieje ustawowy obowiązek rozpatrzenia każdej petycji; obowiązek ten spoczywa na organach państwowych i organach samorządu terytorialnego, do których petycja została skierowana. Jeśli petycja zostanie skierowana (przesłana) do organu innego niż ją przyjął – państwowego lub samorządowego – obywatel winien być o tym poinformowany.

Artykuł 13 ustawy zawiera zasady przyjmowania petycji składanych ustnie – zostały one omówione w części przedstawiającej instrukcję dla Rady Federacji w tej sprawie.

Na podstawie:

- Konstytucja Rosji, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2000 r.
- Strona internetowej Rady Federacji (www.council.gov.ru):
- Federalna ustawa o sposobie rozpatrywania petycji składanych przez obywateli Federacji Rosyjskiej, przyjęta przez Dumę Państwową 21 kwietnia 2006 r. i zatwierdzona przez Radę Federacji w dniu 26 kwietnia 2006 r.
- Instrukcja dotycząca postępowania w sprawie rozpatrywania petycji kierowanych do Rady Federacji, przyjęta jako rozporządzenie nr 461 przewodniczącego Rady Federacji w dniu 1 listopada 2006 r.

Umocowanie prawne petycji w krajach członkowskich UE

LP	PAŃSTWO	PRAWO PETYCJI	KONSTYTUCJA	USTAWA - prawo petycji	PARLAMENT REGULAMIN IZBY		KOMISJE DS. PETYCJI	RZĄD	SAMORZĄD	RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH	UWAGI
					I Izba	II Izba					
1	Austria	tak	tak	tak	tak	nie	tak	Przekazuje Parlament	Przekazuje Parlament	Adwokatura Ludowa	petycje indywidualne - urzędy adm. państwowej
2	Belgia	tak	tak	nie	tak	tak	tak	Przekazuje Parlament	Przekazuje Parlament	tak -Kolegium Mediastorów Federalnych	The Federal Ombudsman Act
3	Bułgaria	tak	tak	brak danych	tak		tak	brak danych	brak danych	tak	Bardzo rozbudowana instytucja RPO
4	Cypr	tak	tak	brak danych	do weryfikacji		nie	tak - e-petycja	tak	tak	
5	Czechy	tak	nie	tak	tak	tak	Komisja Petycji	tak	tak	tak	Szczegółowe regulacje w ustawie
6	Dania	tak	tak	nie	tak		właściwe komisje stałe	brak danych	brak danych	tak	
7	Estonia	tak	tak	brak danych	nie		nie	nie	brak danych	tak	do weryfikacji
8	Finlandia	tak	tak	brak danych	nie		nie	brak danych	brak danych	tak	
9	Francja	tak	tak	nie	tak	tak	właściwe komisje stałe	tak	tak	tak	
10	Grecja	tak	tak	brak danych	tak		nie	Przekazuje Parlament	Przekazuje Parlament	tak	
11	Hiszpania	tak	tak	tak	tak	tak	właściwe komisje stałe	tak	tak	tak	

LP	PAŃSTWO	PRAWO PETYCJI	KONSTYTUCJA	USTAWA - prawo petycji	PARLAMENT REGULAMIN IZBY		KOMISJE DS. PETYCJI	RZĄD	SAMORZĄD	RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH	UWAGI	
					I Izba	II Izba						
12	Holandia	tak	tak	brak danych	tak	tak	tak	tak	tak	tak	National Ombudsman	
13	Irlandia	dane niekoherentne wymagają weryfikacji										
14	Litwa	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	Kontroler Sejmu bada skargi obywateli	Organ typu Ombudsman	
15	Luksemburg	tak	tak	brak danych	tak	tak	Przekazuje Parlament	Przekazuje Parlament	tak			
16	Łotwa	tak	tak	brak danych	tak	tak	tak	tak	tak	tak	komisja - the Mandate, Ethics and Submission Committee	
17	Malta	tak	tak	brak danych	tak	tak	brak danych	brak danych	tak	tak	komisja - Select Committee	
18	Niemcy	tak	tak	tak	tak	tak- w parlamentach krajów związkowych	tak	tak	tak	tak	tak	ustawa o uprawnieniach Komisji petycji
19	Polska	tak	tak	nie	nie	nie	nie	nie	tak	tak		
20	Portugalia	tak	tak	tak	tak	tak	nie	tak	tak	tak	Petycje rozpatrują kompetentne komisje stałe	
21	Rumunia	tak	tak	brak danych	tak	tak	tak	tak	tak	tak		
22	Słowacja	tak	tak	tak	tak	tak	nie	tak	tak	tak	Petycje rozpatrują kompetentne komisje stałe	

LP	PAŃSTWO	PRAWO PETYCJI	KONSTITUCJA	USTAWA - prawo petycji	PARLAMENT REGULAMIN IZBY		KOMISJE DS. PETYCJI	RZĄD	SAMORZĄD	RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH	UWAGI
					I Izba	II Izba					
23	Słowenia	tak	tak	nie	tak	nie	tak	tak	tak	tak	
24	Szwecja	konstytucja składa się z 4 wyodrębnionych aktów prawnych, brak informacji o prawie petycji, skargi wnoszone do Ombudsmena - instytucja umowcowana w jednym z nich								tak	Parliamentary Ombudsman
25	Węgry	tak	tak	tak	tak		właściwe komisje stałe	tak	tak	tak	
26	Włochy	tak	tak	brak danych	tak	tak	właściwe komisje stałe	brak danych	brak danych	tak	
27	Wielka Brytania	tak	-	nie	tak	tak	tak	tak - e- petycja	tak	tak	

Biurow Informacji i Dokumentacji

Opracowanie: Danuta Małgorzata Korzeniowska

Opracowanie techniczne: Jagoda Tracz-Dral